

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1933. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JOESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. MÁRCIUS 19. Vasárnap
VIII. évfolyam, 75. szám

Öfelsége, a király elnöklétével:

Koronatanács jóváhagyta a külpolitikai, diplomáciai és katonai intézkedéseket

Teljhatalmat kap Daladier francia miniszterelnök - Közös angol-francia jegyzéket intéznek Berlinhez a cseh események miatt - Halifax éleshangu vitája a londoni német nagykövettel - Szlovákia államjogi helyzete - Hivatalosan cáfolják Horthy kormányzó meghívását Hitler kancellárhoz

Chamberlain éles támadása Hitler vezér és kancellár ellen

(BUCUREȘTI.) A királyi marsalli hivatal a következő hivatalos jelentést adta ki: Március 17-én, pénteken délután 6 óra 30 perckor II. Károly király Öfelségének elnöklétével koronatanácsot tartottak, amelyen megvizsgálták a jelenlegi külpolitikai helyzetet és azokat az intézkedéseket, amelyeket a legutóbbi külpolitikai eseményekkel kapcsolatosan a kormány fogadhatott. A koronatanács részletes vita után teljes egészében helyeselte a mai külpolitikai helyzetben a kormány részéről kifejtett külpolitikai irányvonalat és egyhangúlag jóváhagyta azokat a diplomáciai és katonai intézkedéseket, amelyeket a nemzet érdekei megvédésének hatályosabbá tétele érdekében fogadhatott. A koronatanácsban a kormány tagjain kívül résztvettek az összes koronatanácsosok is.

Közös angol-francia tiltakozó jegyzék Berlinnek

(LONDON.) (Rador.) Az alsóház péntek délelőtti ülésén sir John Simon pénzügyminiszter részletes jelentést tett a legutóbbi csehszlovákiai eseményekről és bejelentette, hogy a Német Birodalom magába olvasztotta Cseh- és Morvaországot, Magyarország megszállta Kárpátalját. Németország londoni nagykövete Halifax lord külügyminiszter részére megadta a hivatalos felvilágosításokat és az angol és a francia kormány most közösen tanulmányozza az új nemzetközi helyzetet. Bejelentette azt is, hogy angol kormánykörökben számolnak azzal, hogy Londonba hívják Anglia berlini nagykövétét, hogy nyújtson részletes tájékoztatást és Anglia most Franciaországgal arról a kérdéssel tanácskozik, küldjenek-e közös tiltakozó jegyzéket Berlinbe vagy sem?

Attlee őrnagy, a munkáspárti parlamenti csoportjának elnöke kérdést intézett a kormányhoz:

— Szeretném tudni — mondotta — vajjon az angol kormány kifejezte-e a német birodalom londoni nagykövete előtt azt az aggodalmat, amely Angliában uralkodik a cseh nemzet vezetőinek sorsa miatt?

Sir John Simon azonnal válaszolt:

— Ez magától értetődik! Bacher munkáspárti képviselő ideges hangon jelentette be, hogy őt az egész képviselőház és az egész angol nép egyhangúlag támogatja abban a felfogásban: adják felreérthetetlenül tudomására Berlinnek, hogy a cseh nép vezetői ellen irányuló bármilyen tá-

madás vagy megtorlás lehetetlenné teszi Németország és a többi államok között a normális kapcsolat további fenntartását.

A FRANCIA KAMARA ÜLÉSE

(PÁRIS.) (Rador.) A képviselőház pénteki ülésén folytatták a spanyolországi menekültek kérdésének vitáját. Az ülés rendkívül viharos folyású volt és a kommunista, valamint a jobboldali pártok képviselői között kirobant heves és éles szóváltások és máris tetlegességgé elfajuló összecsapások miatt az ülést többször fel kellett függeszteni. Herriot az ülést délelőtti 10 óra 25 perckor nyitotta meg újólag és Daladier miniszterelnök javaslatára a spanyolországi menekültek ügyének vitáját a következő ülésre halasztották. Délután 3 órakor a képviselőház folytatódó ülésre ült össze, amelyen külpolitikai vonatkozású interpellációkat mondtak el a képviselők.

KORLATLAN FELHATALMAZÁST KAP A FRANCIA KORMÁNY

(PÁRIS.) (Rador.) Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter a tegnapi megtartott minisztertanácsban tájékoztatták minisztertársaikat a külpolitikai helyzetről és annak Franciaországgal való kapcsolatairól. A minisztertanács egyhangúlag elfogadta annak a nyilatkozatnak a szövegét, amelyet Daladier miniszterelnök fog a képviselőház legközelebbi ülésén a nemzetközi helyzettel és eseményekkel kapcsolatosan elmondani.

A minisztertanács ezután egyhangu-

lag jóváhagyta annak a bemutatott törvényjavaslatnak a szövegét, amelyet a képviselőház elé terjesztettek és amely korlátlan felhatalmazást ad a kormánynak Franciaország gazdasági és katonai erejének szükség szerint mutatózó felfokozására és korlátlan felhatalmazást az időszerűleg szükségesnek mutató intézkedések gyors megtételére.

(PÁRIS.) (Rador.) A kormánynak kivételes és korlátlan felhatalmazásáról szóló törvényjavaslatot szombaton délelőtti nyújtják be a francia képviselőház irodájához.

(PÁRIS.) (Rador.) A francia szenátus elnöke és a kormány között létrejött megállapodás értelmében a kormánynak kivételes teljhatalommal való felruházásáról szóló törvényjavaslatot a szenátus már vasárnap délelőtti megtartandó ülése tárgyalás alá veszi.

HALIFAX ÉLES VITÁJA A LONDONI NÉMET NAGYKÖVETTEL

(LONDON.) (Rador.) A pénteken megjelent angol lapok a közvélemény megnyilatkozásának adnak kifejezést a legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatosan és megerősítik azt a hírt, hogy Halifax lord, angol külügyminiszter erőteljes hangon hozta a londoni német nagykövét tudomására az angol kormány álláspontját — köztük szer-

dán este lefolytatott tárgyalás során — a csehszlovákiai és az azzal összefüggő eseményekkel kapcsolatosan. A Daily Telegraph megerősíti, hogy Halifax von Dirksen német nagykövettel a diplomáciai érintkezésben még megengedhető legélesebb hangot használta és sokkal keményebben fejezte ki Anglia álláspontját, mint az az angol jegyzék, amelyet a berlini kormánynak küldtek el és amelyben leplezetlenül közölték, hogy Anglia aggodó érzéssel tekint az a Németország részéről az utóbbi időben kifejtett megfeszített törekvést, amellyel hatalmát és befolyását Közép Európában növelni akarja. A Times azt írja, hogy a német nemzeti szocialisták fondorlatos, kiméletlen módszereket alkalmaznak és eljárásuk valósággal felháborító. Az egyetlen lap a Daily Mail, amely eddig mindig a Németországgal való közlekedés politikájának szükségességét hirdette, szintén megváltoztatta magatartását és hangját s többek között a következőket írja: „Hitler nem számolt a világ közvéleményével. A legszélső merészség határát akkor érte el, amikor a totális államok egyszerűen a lebecsülés álláspontjára helyezkedtek Anglia felfegyverkezési programjával kapcsolatban. Ennek a semmibevevésnek esetleg még súlyos következményei lehetnek.”

Jelentéstételre hazahívták a berlini angol nagykövetet

(LONDON.) (Rador.) A kormány elhatározta, hogy sir Hendersont, Anglia berlini nagykövétét sürgősen Londonba hívja és részletesen megtárgyalja vele a legutóbbi nemzetközi, főleg a csehszlovákiai eseményeket.

AKI URA CSEHORSZÁGNAK, URA EURÓPÁNAK

(RÓMA.) (Rador.) A DNB jelenti Rómából: Az összes olasz lapok feltűnő cikkekben ismertetik a legutóbbi nemzetközi eseményeket és megállapítják, hogy a Róma—Berlin tengely új Európa teremtett meg és így évszázados történelmet írt. A Popolo di Roma felidézi ebből az alkalmából azt az emlé-

kezetes kijelentést, amelyet Bismarck, a német birodalom volt vaskancellárja mondott annak idején:

— Aki ura Csehországnak, ura Európának.

ÚJ OLASZ NAGYKÖVET AMERIKÁBAN

(NEWYORK.) (Rador.) Colonna herceg, Olaszország amerikai nagykövete tegnap Newyorkba érkezett, ahonnan azonnal folytatta tovább útját Washingtonba.

A SZLOVÁK ÁLLAM HELYZETE

(BERLIN.) (Rador.) A Havas jelentése szerint eddig még nem történt intézkedés a német fenhatóságnak a szlo-

vák állam területére való kiterjesztése re vonatkozólag. Ugy vélik, hogy ebben a kérdésben új megbeszélés lesz Hitler kancellár és Tiso miniszterelnök között. Politikai körök úgy vélik, hogy ez a protektorátus igen jelentős eltéréseket fog mutatni a cseh területek felét alkalmazzák fennhatósággal szemben. Hangsúlyozzák, hogy a szlovák kormány meg fogja őrizni előjogait és csak szövetségi viszonyban lesz a Harmadik Birodalommal. Ez a megoldás sokkal kedvezőbb, mint a cseh tartományok helyzete. Mindenekelőtt pénzügyi és vámegegyezményt fognak kötni. Szlovákiának önálló hadserege lesz és külön diplomáciai képviselete. Ugy vélik, hogy Berlin nem akarja megfélemlíteni azokat a nemzetiségeket, melyek a németiség felé irányítják utjukat és Hitler úgy gondolja, hogy ilyen módon jobban megnövelheti a szövetségi államoknak ezt a rendszerét.

HOROGKERESZTES ZÁSZLÓK SZLOVÁKIÁBAN

(POZSONY.) (Rador.) DNB jelentés szerint Szlovákia egész területén a szlovák zászló mellé kitűzték a horogkeresztes német birodalmi lobogót is az összes köz- és magánépületekre. A Szlovákia területén tartózkodó és lefegyverezett cseh tiszteket és katonákat kétheten belül cseh területre szállítják vissza. Szlovák küldöttség Brünne és Prágába utazik, hogy néhány fontos kérdést tárgyaljon a német hatóságokkal a két terület egymásközötti forgalmi viszonyára vonatkozólag.

NÉMET CÁFOLAT

(POZSONY.) (Rador.) A DNB hivatalos helyről kapott felhatalmazás alapján megcáfolja öt külföldi lapnak azt a hírt, mintha Pozsonyban reguláris német csapatok, vagy védelmi osztagok állomásoznának.

A ZSIDÓKRA VONATKOZÓ RENDELET

(POZSONY.) (Rador.) Mach Sándor, a szlovák propagandaügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a zsidóvallású lakosság nem lobogózhatsz fel házait, üzleteit a szlovák nemzeti zászlóval és a zsidók nem viselhetnek olyan jelvényeket, amelyek a szlovák nemzeti színeket is feltüntetik.

DANZIGOT ELHAGYTA A NÉPSZÖVETSÉGI FŐBIZTOS

(VARSÓ.) (Rador.) Burckhardt, Danzig szabadállam népszövetségi főbiztosa pénteken elhagyta Danzigot és Genf-be utazott.

CÁFOLJÁK, HOGY HITLER MEGHIVTA HORTHY MIKLÓST

(BUDAPEST.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség budapesti tudósítója semmit sem tud arról a meghívásról, amelyet Hitler vezér és kancellár intézett volna Horthy Miklós magyar kormányzóhoz, akit Hitler állítólag arra kért, hogy jöjjön Prágába, mert fontos tanácskozással kíván vele lefolytatni.

(BUDAPEST.) (Rador.) Illetékes hivatalos magyar körökben a leghatározottabban megcáfolják azt a hírt, mintha Horthy Miklós magyar kormányzó meghívást kapott volna Hitler-től, Prágában vagy Bécsben lefolytatandó tanácskozáson való részvételre.

A SZOVJETET NEM ÉRDEKLI CSEHSZLOVÁKIA SORSA

(MOSZKVA.) A Havas jeletése szerint szovjet körök kijelentették, hogy Csehszlovákia bekebelezésével kapcsolatban szovjetország részről sem miféle hivatalos nyilatkozat nem fog elhangzani. Politikai körök úgy vélik, hogy ha Anglia és Franciaország, amelyek megteremtői voltak Csehszlovákiának, nem látták helyénvalónak a beavatkozást, úgy erre nem lát okot Szovjetország sem. Ugyanezek a körök hangsúlyozzák, hogy eddig egyetlen hang sem hallatszott Szovjetországban, amely a kollektív biztonság politikai rendszerének rombadőléséről beszélt volna, sőt Sztalin legutóbb megtartott beszédében hangsúlyozta, hogy a szovjet külpolitikának célja kölcsönös békés összeköttetést fenntartani az összes államokkal.

HITLER BRÜNNBEN

(BRÜNN.) (Rador.) Hitler vezér és

kancellár pénteken délelőtt Brünnebe érkezett, ahol a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta.

A MAGYAR KORMÁNYZÓ ÜDVÖZÖLTE A LENGYEL ÁLLAMFÖT

(VARSÓ.) (Rador.) Horthy Miklós magyar kormányzó a magyar csapatoknak a lengyel határra való érkezése alkalmából üdvözlő táviratot küldött Moszcicky lengyel köztársasági elnöknek, amelyben azt a reményét fejezi ki, hogy a két ország közötti békés együttműködés és évszázados kapcsolat még jobban megerősödik.

HITLER TELEFONON MUSSOLINIVEL TÁRGYALT

(BERLIN.) (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint Prágában úgy tudják, hogy Hitler kancellár negyed-órás telefonbeszélgetést folytatott Mussolinivel, mielőtt elhagyta Prágát.

AMERIKA VÉLEMÉNYE KEDVEZŐTLEN

(WASHINGTON.) Az Egyesült Államok kormánya minden intézkedést megtett arra vonatkozólag, hogy minél jobban hangsúlyozza kedvezőtlen vé-

leményét Hitler kancellár legutóbbi tevékenységével kapcsolatban. Hivatalos körök kijelentik, hogy az Egyesült Államok prágai követe mindaddig állomáshelyén marad, amíg a washingtoni cseh követ nem kap írásbeli parancsot, hogy a követiséget a német nagykövetségnek adja át.

(WASHINGTON.) Hurban, Csehszlovákia washingtoni követe megtagadta, hogy átadja a washingtoni német követnek a cseh követiséget annak ellenére, hogy Chwalkowszky cseh külügy miniszterrel távirati utasítást is kapott a követiség átadására. A táviratra Hurban táviratilag a következőket válaszolta: „Hacha kapitulációja alkotmányellenes. Csehszlovákia területének bármilyen megváltoztatásáról szóló határozatot a nemzetgyűlésnek kell jóvá hagynia.”

INKÁBB A HONTALANSÁGI

(BUCURESTI.) A bukaresti cseh követiség egész személyzete, amely Cseh és Morvaországnak a német birodalomhoz való csatlakozása következtében német állampolgárrá lett, elhárította, hogy nem tér vissza szülőhazájába, hanem inkább Angliában telepedik le.

Chamberlain: „Hitler elfelejtette ünnepélyes ígéretét!”

(LONDON.) (Rador.) Chamberlain miniszterelnök tegnap Birminghamban nagy beszédet mondott, amelyben ismertetette az angol kormány álláspontját a legutóbbi közep-európai eseményekkel kapcsolatban. Kijelentette, hogy a legújabb események bekövetkezését előre csak sejtini, de tudni nem lehetett. Véleménye szerint ezeknek az eseményeknek nagy jelentőségük lesz a jövőre vonatkozólag. Ismételt megállapította, hogy az ő múlt évi tevékenységét és álláspontját teljes egészében igazolták a most bekövetkezett események, mert ha ő és azok a többi államok vezetői, akik segítettek neki az elmúlt év szeptemberében a békét megteremtésben, nem úgy jártak volna el, mint ahogyan tettek akkor, ma egész Európa mélyszégyenben volna. Kijelentette Chamberlain azt is, hogy a maga részéről osztozik az általános elcsüggedésben és méltatlankolásban, amelyet a legújabb események kiváltak.

— Ha Hitler azt akarta, hogy a müncheni egyezményt szétrombolja, kötelessége lett volna velem is tanácskozni. Amit azonban nem tett meg — jelentette ki az angol kormányelnök. Mindazokból a biztosítékokból, hogy a német birodalomnak nincsenek területszerzési törekvései és hogy Németországnak nincs szüksége a csehekre, semmi sem maradt. Ha ilyen ünnepélyes ígéreteket ilyen könnyen el lehetne felejtetni, hogyan híhetnék valaha is más alkalommal az ugyanebből a forrásból nyújtott biztosítékokban?

Gafencu megbeszélés a külföldi követekkel

(BUCURESTI.) Grigore Gafencu külügyminiszter tegnap állandó összeköttetést tartott fenn és tárgyalásokat folytatott le Romániának a különböző országok fővárosaiban levő nagykövetségei és követiségei vezetőivel. Gafencu külügyminiszter egyébként a tegnapi napon kihallgatáson fogadta Fabritiust, Németország, Ducsicsot, Jugoszlávia, Bárdossy László, Magyarország meghatalmazott miniszterét, továbbá Günther, az Északamerikai Egyesült Államok, valamint sir Reginald Hoaret, Anglia követét. Külön tárgyalást és tanácskozást folytatott le a külügy miniszter dr. Iorga Miklós professzor, koronatanácsossal.

NÉMETORSZÁGNAK NINCSENEK CÉLJAI KÁRPÁT-ALJÁVAL

(BERLIN.) (Rador.) Kárpátalja sorsával foglalkozva azt írja a Deutsche Dipl. Pol. Korrespondenz, hogy a német birodalomnak nincsenek gyanús szándékai ezt a területet illetően és azt nem tekintik korridornak. Az események bebizonyították, hogy az ilyen

Fel kell tennem azt a kérdést, hogy a régi kaland befejezésének szemtanúi vagyunk-e, vagy pedig új kísérlettel állunk-e szemben? Olyan erőszakos irányú erő kifejtése kezdeténél, amelynek az a célja, hogy erőszakkal az egész világ fölött uralkodjék?

— Azt ismételtenszögezhetem, — folytatja Chamberlain — hogy Anglia a maga részéről mindent megtesz a béke fentartása érdekében és valamely népnél szabadságjogáról, amelyet századokon át élvezett, Anglia a maga részéről soha nem mondhat le. Megtárgyaljuk Franciaországgal közösen mindazokat a kérdéseket, amelyek a nemzetek biztonságát és békéjét érintik. Nagyon tévedne az, aki feltenné, hogy miután Anglia nem akar háborút felidézni, annyira ostobának tartana minket, hogy közömbösek maradjunk bármilyen nyereséggel és lelkisínyléssel szemben? Ugy gondolom, hogy ebben a kérdésben egységes az összes olyan nemzeteknek a felfogása, amelyek szabadságszeretők.

— Nagybritannia népe hatalmas és ereje sokkal nagyobb ma, mint hat hónappal ezelőtt volt.

— Az erőszak és a jogtalanság magában hordja büntetését. Németország eljárása új veszélyek útját nyitotta meg és meggyőződésem, hogy maga Németország lesz az, amely következményeiben keserűen fogja sajnálni azokat a lépéseket, amelyeket a német kormány most tett.

ELŐKÉSZÜLETEK MADRID OSTROMÁRA

(BURGOS.) (Rador.) A nemzeti csapatok vezérkara megkezdte előkészületeit a közeljövőben megindítandó általános támadásra a madridi fronton. A spanyol fővárosból érkező hírek szerint a város lakossága egyhangulag kéri, hogy minél hamarabb kezdjenek béketárgyalásokat.

HACHA UJABB SZEREPE

(PRÁGA.) (Rador.) Cseh- és Morvaországnak a német birodalomba való bekebelezése után időszertűvé vált a cseh lakosság új megszervezése is. Elhatározták, hogy a cseh lakosságot egyetlen politikai pártba tömörítik, amelynek elnöke Hacha, a köztársaság volt elnöke lesz.

HIVATALOS NÉMET CÁFOLAT A MEMEL VIDÉKKEL KAPCSOLATBAN

(BERLIN.) (Rador.) Hivatalos német körökben leghatározottabban megcáfolják azt a külföldön elterjedt hírt, mintha dr. Neumann, a Memel vidéki németek vezére táviratot intézett volna Hitler vezér és kancellárhoz és arra kérte volna őt, hogy Németország terjessze ki protektorátusát a Memel vidékére is.

BOLGÁR DIÁKOK SZTRÁJKJA A CSEHSZLOVÁK ESEMÉNYEK MIATT

(SZÓFIA.) (Rador.) A bulgár főváros egyetemi hallgatói elhatározták, hogy három napos sztrájkot tartanak a csehszlovákiai események elleni tiltakozás jeléül. A főiskolai diákok gyűlést tartottak, amelyen számos felszólaló a bolgár nép rokonszenvének adott kifejezést a csehek iránt. A rendőrség tapintatos intézkedéssel elejét vette annak, hogy a diákság tüntetése az utcákra is áttérjedjen.

HITLER KIHALLGATÁSON FOGADTA SIROVY TÁBOR-NOKOT

(PRÁGA.) (Rador.) A külföldön elterjedt hírekkel ellentétben Sirovy tábornok, a volt cseh hadügyminiszter Prágában tartózkodik és csütörtökön kihallgatáson volt Hitler vezér és kancellárnál.

OLASZ CÁFOLAT

(RÓMA.) (Rador.) A Stefani távirati iroda a leghatározottabban megcáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, mintha Olaszország Albániában bármilyen akcióra is készülne. Az olasz távirati iroda hangsúlyozza, hogy külföldön ezeket a célzatos híreket csak azért terjesztették, hogy az Adriatenger vidékén megkíséreljék a béke és a nyugalom megzavarását.

MUSSOLINI BESZÉLNI FOG

(RÓMA.) (Rador.) Mussolini március 26-án a Mussolini fórumról nagyszabású beszédet fog mondani a fasizmus megalapításának 20 éves évfordulója alkalmából.

ELUTASITOTTÁK AZ ARABOK AZ ANGOL JAVASLATOT

(LONDON.) (Rador.) A Palesztina-konferencián résztvevő arab küldöttség teljes egészében visszautasította az angol javaslatot a palesztinai kérdés megoldására. Az értekezlet már véget is ért, eredménytelenül fejezte be munkáját, mert a Palesztinával szomszédos többi államok, amelyeknek szintén nagyszámú arab lakossága van, teljes egészében szolidárisnak jelentette ki magát a hivatalos arab küldöttség álláspontjával.

NÉPGYÜLÉSEN KÖVETELTEK KÁRPÁTALJA ROMÁNIÁHOZ VALÓ CSATOLÁSÁT

(MÁRMAROSSZIGET.) (Rador.) Az Ordinea című lap mármaroszigeti tudósítója telefonon azt jelenti, hogy a Kárpátalja városi és községi lakosságának hatalmas tömegű részvételével népgyűlést tartottak, amelyen egyhangú határozattal és nagy lelkesedéssel határozati javaslatot fogadtak el és ebben nyomatékosan követelik Kárpátalja egész területének Romániához való csatolását.

AMERIKA ELITÉLI A CSEHSZLOVÁK ESEMÉNYEKET

(WASHINGTON.) (Rador.) Wells, a külügyminisztérium államtitkára nyilatkozatot adott az újságírók részére, amelyben leszögezte, hogy az Észak-amerikai Egyesült Államok kormánya a legélesebben elítéli azt az eljárást, amelynek eredményeként az eddig független Csehszlovákia népet szabadságában és önrendelkezési jogában — ha átmeneti jelleggel is — korlátozták.

BENES TILTAKOZIK A TÖRTÉNEK ELLEN

(CSIKÁGÓ.) (Rador.) Az Amerikában letelepedett Benes Eduard, Csehszlovákia volt elnöke táviratot intézett Roosevelthez, Chamberlainhez és Daladierhez, ünnepélyesen tiltakozva Csehszlovákia állami létének megszűn-

tetése ellen. Benes utat követve, hogy Csehszlovákia állami létének megszüntetése éles ellentétben áll a müncheni egyezmény szellemével és határozataival.

CÁFOLJÁK CHAMBERLAIN TÁVOZÁSÁT

(LONDON.) (Rador.) A Press Association távirati iroda parlamenti tudósítója a leghatározottabban megcáfolja azt a hirt, mintha Chamberlain angol miniszterelnöknek lemondási szándékai lennének és erőiesen fenn-

tartja azt az értesülést, hogy szó sem lehet a jelenlegi kormány átszervezéséről és olyan új kormány alakításáról, amelynek tagjai lennének az összes politikai pártok vezetői. Halifax lord külügyminisztertől a legtávolabb áll az a szándék, mintha át akarná venni a jelenlegi kormány vezetését. Hasonlóképpen megcáfolja a távirati iroda azt a hirt is, mintha az angol kormány új választásokat készítené elő, hogy a szavazók véleményüket nyilváníthassák a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvény tervezet fel-

Megszűnik-e május elsején a kisiparosok könyvvizelési kötelezettsége?

Közügyülésre készülnek a kolozsvári kisiparosok

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Kisiparosok Országos Szövetségének kolozsvári tagozata március 26-án tartja ezévi közgyűlését, amelyen a kisipar minden gondját, baját, kérdését megvitatják. A közgyűlési beszámoló híven adja vissza azokat az egymásra torló eseményeket, amelyek az elmúlt évben a kisipar helyzetét meghatározták.

A Szövetség három kongresszust tartott a tavaly, egyet a fővárosban, egyet Bacăuban. Mindkettőn résztvett a kolozsvári tagozat küldöttsége is. A holt határozatokat népes küldöttség vitte az Uralkodó elé és hozta a kormány udomására. A harmadik kongresszus Segesváron volt, augusztus folyamán. Ezen már nem képviselhette magát a kolozsvári tagozat.

Az adófronton három könnyebbséget értek el a kisiparosok. Elsősorban kinyiták, hogy az ötezer lejen aluli munkálatok, vagy megrendelések után nem kell számlát adniok. Másodsorban megengedte a kormány, hogy a 75 kilogramnál kisebb lisztvásárlásoknál a cukrázoknak nem kell a számlát bemutatniok. A harmadik és legjelentősebb eredmény az volt, hogy évi általánosságban ellenében elengedték a kisiparosoknak az üzleti könyvek kötelező vezetését.

Remélik a kisiparosok, hogy az új kereskedelmi törvény értelmében, mely május elsejével lép hatályba, teljesen mentesülnek az üzleti könyvek vezetésének súlyos kötelezettsége alól.

Kontárkodás miatt harmincöt súlyosabb esetben tett feljelentést az elmúlt évben a Kisiparosok Szövetségének kolozsvári tagozata. A komolyabb ellenőrzést azonban megakadályozta az a körülmény, hogy az iparigazolványokat mindmáig nem adták ki.

A kisiparosok képesítéséről szóló törvény végrehajtása nagy léptekkel haladt előre és a mesterkönyvek szétosztása nagy részben befejezést nyert. Sajnos, a minősítési bizottságok sok esetben régi, önálló kisiparosoktól is megtagadták a mesterkönyvek kiadását. A Szövetség kérésére Ralea munkügyi miniszter felhatalmazta a munkakamarákat, hogy az ily eseteket a minisztérium helyett ők vizsgálják ki, ami az eljárás megkönnyítését és olcsóbbátételét jelenti.

A kisipart korábban negyvennél több szakmára osztották, ami sok nehézséget okozott a gyakorlatban. A munkügyi minisztérium most könnyíteni akar ezen a helyzeten és elhatározta, hogy a kisipari szakmákat némileg összevonja, a felosztást egyszerűsíti. Az erre vonatkozó körlevelek már régebben szétmentek a kisipari szervezetekhez.

Az új munkásbiztosítási törvény is sok gondot okoz a kisiparnak, amelyre háromféle járulék elviselesének terhe hárul: az alkalmazottak betegsegélyzőjárulékának fele, az 1.4 százalékos balesetbiztosítási járulék és a kisiparos saját járuléka. Bár felmerült annak a terve, hogy a kisiparosok kötelező betegsegélyző tagságát megszüntetik, az új törvény mégis a régebbi rendszert tartotta meg.

A kolozsvári munkásbiztosítónévtár

megkísérelte az 1938. év előtti betegsegélyzőtartozások behajtását és számos esetben árverést is tüzetett ki. A Szövetség közbenjárására ezekben az esetekben kifogást adtak be az érdekelt kisiparosok, ami a behajtási eljárást felfüggesztette. Az új törvény ebben a vonatkozásban már határozottan kedvez a munkaadóknak.

Ralea munkügyi miniszter kolozsvári tartózkodása alkalmával a Kisipari Szövetség küldöttségileg kérte a kisiparos-panaszok és sérelmek orvoslását. Többek között tiltakoztak a tanonciskolák beiratási díjai ellen és egyben kérték a miniszter közbenjárását annak az érdekében, hogy a tanonciskola a munkaadó helyett az inas szüleit büntesse meg akkor, ha az iskola látogatásának elmulasztása nem a munkaadót, hanem a szülőt terheli.

Szabók figyelmébe!

Nagy tétel maradék szövet érkezett, strada Mălcoasă 19.

SAMUEL

Jegyezze meg a címet!

Vesztegetési díj-e a helypénz?

Bűnvádi bonyodalmak egy vagon szén körül, feljelentéssel és három hónapi elzárással

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A zsidói kőszénbánya minden hónapban egy vagon minta-köszöntet küldött a bánya termeléséből a fővárosi vasúti igazgatóságához, hogy az a szén minősége alapján rendeljen a vasút nagyobb vagy kisebb szállítmányt. Így történt ez 1938 március elsején is, amikor elindították a szokásos vagon köszöntet a főváros felé, de az utközben Désen elakadt. A bánya igazgatósága Stanciu főhivatalnokot küldötte ki az elakadt vagon továbbindításáért, aki meg is érkezett az állomásra és tárgyalásokat kezdett Cristea Vasile raktárfőnökkel. Hogy mi történt a két férfi között, nem lehetett megállapítani, tény az, hogy pár nappal később Stanciu 3000 lejért adott át tanuk előtt Cristea Vasilenak, aki azonnal feljelentést

adott be Stanciu ellen megvesztegetés kísérlete miatt. Feljelentésében előadta, Stanciu arra akarta őt rábírní, hogy akadályozza meg a vagon szén el-küldését, addig, amíg újabb, jobb minőségű szén nem érkezik, hogy azt küldjék Bukarestbe. Stanciu a dési törvényszék elé került, amely beigazolt-nak találta a vádat és 3 hónapi elzárásra ítélte. A vádlott a helyi büntető-táblához felebbezett ügyvédje, Mircea Georgeşcu útján, aki a tárgyalás folyamán előadta, hogy szó sincs megvesztegetésről. Stanciut beugratták és 3000 lejért kérték tőle helypénz címén, de később feljelentették. A tábla a per beszédek meghallgatása után helyben-hagyta az ítéletet, de annak végrehaj-tását felfüggesztette.

— VALLOTT A HOFFMANN-FÉLE VASÖNTÖDE TOLVAJA. Hoffmann mérnök, a Chintaului-uton levő vas-öntőde tulajdonosa néhány héttel ez-előtt bejelentette úgy a kerületi rend-őrségnek, mint a kveszturán, hogy az utóbbi időben titokzatos tettesek ál-kulccsal éjjelenként behatolnak az üzem raktáraiba, ahonnan kisebb-nagyobb értékű gépvasalkatrészeket lopnak el. A nyomozás során a rendő-rség bűnügyi osztálya lefűlelte a sorozat-os lopásokkal gyanúsított egyént: Ritz Gyula bánffyhungyadi születésű és Ma-gyarfenesen lakó 29 éves molnárságú személyében. Ritz Gyula vállatása so-rán eleinte tagadott, de a tárgyi bizo-nyítékokkal szemben kénytelen volt töredelmes vallomást tennie. Ma dél-előtti kihallgatásán bevallotta, hogy ő a vasöntőde tolvaja. Bűnlajstromának összeállítása és tettestársai személy-azonosságának megállapítása céljából a nyomozást nagy erővel folytatják.

— CENZURÁZATLAN FILMEK MIATT 45 MOZI BEZÁRÁSÁT RENDELTE EL A PROPAGANDAÜGYI MINISZTERIUM. Bukarestből jelen-tik: A filmellenőrző bizottság jelen-tése alapján Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi miniszter 45 fővárosi és vidéki mozi bezárását rendelte el két naptól 60 napig terjedő időtartam-ra, mert cenzurázatlan filmeket mu-tattak be. Herskovits Nathan moziut-lajdonost letartóztatták, mert olyan filmeket mutatott be, amelyeknek cen-zuralapját megsemmisítette.

— TILTOTT POLITIKAI TEVÉKENYSÉG MIATT ELITÉLTÉK A GALACI VÁDLÓTTAKAT. Galacból jelentik: A katonai törvényszék Mos-cauteanu ügyvéd és 29 társának bűn-perében most moztott ítéletet. Mind a harminc vádlottat tiltott politikai te-vékenység miatt hat hónaptól 7 évig terjedő elzárással büntették. Moscau-teanu ügyvéd három évi fogházbűnte-tést kapott.

A tejeskávéköz mindenkié és mindennap

— LAPTULAJDONOSOK FIGYEL-MÉBE. A kolozsvári VI. hadtest mel-lett működő sajtóellenőrző hivatal lapunk útján értesíti azokat a kolozs-vári lap- és folyóirattulajdonosokat, akik a korábban kiadott rendelet elle-nére március 16-án és 17-én nem je-lentek meg a sajtóellenőrző hivatalban, hogy a lapjaikra vonatkozó adatokat közöljék március 19-én, vasárnap reg-gel 9-12 óra között, március 20-án, hétfőn pedig déli 12 óráig még jelent-kezhettek és közölhetik a szükséges adatokat. Azoknak a kiadóvállalatok-nak a lapjait, amelyeknek képviselője, igazgatója, vagy felelős szerkesztője legkésőbb március 20-án déli 12 óráig nem jelenik meg a sajtóellenőrző hiva-talnál (városháza, udvar), többé nem cenzurázzák és lapjuk megjelenése automatikusan felfüggesztést nyer.

— POSTAI RENDELKEZÉSEK A VOLT CSEH-MORVA TERÜLETEK-KEL KAPCSOLATBAN. Bukarestből jelentik: A romániai posta és táviráda vezérigazgatósága hirdetményt bocsáj-tott ki, amelynek értelmében március 18-ától, szombattól kezdve mindazokat a leveleket, képeslevelezőlapokat, újsá-gokat és nyomtatványokat, amelyeket a német birodalomba bekebelezett volt cseh területekre küldenek, a követke-zőképpen kell felbélyegezni: Levelek 20 gramm súlyig 12 lej, minden to-vábbi gramm 7 lej, rendes vagy képes-levelezőlapok 7 lej, nyomtatványok, újságok, időszaki folyóiratok minden 50 gramm vagy annak töredéke után 3 lej bélyeggel látandók el.

— RENDŐRSÉGI HIR. Bonyodalmas lopás ügyében folytat nyomozást a IV. kerületi rendőrség. A Moldovei-ucca 10. szám alatti bodega tulajdonosa ma reggel megjelent a kerületen és beje-lentette, hogy a tegnapi nap folyamán bodegájának előcsarnokából székek, kályhacsövek és több nagyrértékű tárgy tűntek el titokzatos módon. A IV. ke-rületi rendőrségen a lopással Schlein Adolf Calea Ferata-ucca 2. szám alatt lakó 53 éves tönkrement kereskedőt gyanúsítják. Ma délelőtt Schleint elő-állították a kerületre és megkezdtek a kihallgatását. A vádlott tagadja, hogy ő lenne a lopások tettese. Két kihall-gatott tanu azonban azt állítja, hogy látták, amikor Schlein a zsákmányt hazavitte a lakására. A nyomozás folya-matban van.

Színház

Szombat 9: Györgyfalvi lakodalom. (Cza-kó János népi revüje, a györgyfalvi népszokások bemutatása, ötven festői viseletű nő és férfi és a györgyfalvi cigányzenekar részvételével. Bevezeti: Dr. Várhelyi János ref. püspök.) Vasárnap délután fél 3: Györgyfalvi la-kodalom.

Délután 6 és este 9: Alhambra (A buka-resti Alhambra revütársulat előadása). Szerda 9: Attilio Ranzato, a világhírű csel-lóművész egyetlen hangversenye. 1. Bach: Ária, Vitali: Chaconne, 2. Bocche-rini: Concerto in Si maggiore (Allegro Moderato, Adagio, Rondo), 3. Bossi: a) lamento, b) tumulto — Flamand ária (népdal a XVII. századból), 4. Ran-zato: Arab tamburin, De Falla: A tűz-ritus Tánca. Scott: Pastorale and Reel, A zongoránál: Renzo Bossi.

Györgyfalvi lakodalom a Magyar Színházban

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ma, szombaton este és vasárnap délután érdekes események lesz a Magyar Színházban a népi zene és népművészet kedvelői részére. Györgyfalva lakossága tarka művészekkel, színpompás viseletben és eredeti rendezésben előadja a község fiatalon elhunyt lelkészeinek, Czákó Istvánnak táncokban és dalokban bővelkedő nagyhatalú életképét, a „Györgyfalvi lakodalmat”. Czákó János évek óta dolgozott azért, hogy falujában ősi szépségben megőrzött hagyományos szokásait összegyűjtse. Nagy idő munkája volt, amíg a dalokat és a lakodalmi szokásokat papírra vethette. A fiatal lelkész nagy lelkesedéssel dolgozott művén és még utolsó kívánsága is az volt, hogy a falu népe bevonuljon Kolozsvárra és mutassa be az ősi lakodalmi szokásokat. Ebben a munkájában nagy segítségére volt a nyolcvanéves Vajás István, aki pontosan emlékezett a rigmusokra.

A falu népe szívesen is tett eleget a fiatal szerző utolsó kívánságának és most művészi keretben mutatja be a györgyfalvi menyegző ősi szokásait: a leánykerést, a násznagyok költői párbeszédét, az eredeti népi táncait és az énekeket. Több mint ötven györgyfalvi leány és legény jön Kolozsvárra. Előkerülnek a vaspántos ládából a féltve őrzött, messzeföldön híre, népviselet aranyhimes pártái, csodálatos kidolgozású kézimunkák és színpadi díszletek helyett régi udvarházak, falfaragások butorai, ismert falusi szötteiseivel varázsolják falusi szobává a színpadot. A darabot népdalok, verses köszöntők és táncok teszik színessé. A falu népének olyan hanganyaga van, hogy tíz ember sincs a faluban, akinek ne volna kitűnő hallása. Bemutatásra kerülnek a gólyatánc, a hármás, a hetes és a legényes. De a táncok legkiemelkedőbb pontja a csüddöngölő. Ez a tánc, amelyet kilenc férfi táncol, a legények táncgyűsségének a vizsgálója. Györgyfalván, ahol szinte öröklődik a táncszerep és tudása, — egészen új szintre emelkedett a csüddöngölő, amelynek zenéje csupa vérforraló ritmus. A falusi zenekar muzsikájára és sarkantyúk pengésére ropják a táncosok, a fiatalok. Azaz nem egészen, mert egy negyvenöt éves is van közöttük, aki nem marad el a 20 évesek mögül.

A „Györgyfalvi lakodalom” egyik érdekessége, hogy a főpróba igazi lakodalom volt. Ott rendezték meg a falujukban. Kiadták a rendeletet egy mátkapárnak, hogy az előadás érdekében sürgősen tessék összehívni és a fiatal mátkapár a régi ősi szokásoknak megfelelően meg is tartotta az esküvőt.

A Györgyfalvi Nőszövetség rendezésében bemutatásra kerül előadás próbáit fáradságtalan munkával Tobiás tiszteletes és a lelkes kolozsvári uralkodó, Tamás Béláné vezették.

A páratlan látványosságnak ígérkező előadást, amelynek tiszta jóvedelmét a györgyfalvi kulturális felépítésére fordítják, Várhelyi János református püspök megnyitja vezetői be.

Reméljük, hogy városunk népi zene és népművészet kedvelői nem maradnak el az előreláthatólag művészi tekintetben is kiemelkedő tánc és ének-bemutatóról, amely iránt már is nagy az érdeklődés, a falu lakossága pedig nagy készülődéssel és izgalommal várja a nagy napot.

Elmarad a KKASE vasárnapi sportünnepélye. A KKASE vezetősége közli, hogy a március 19-ére, vasárnapra tervezett egyesületi sportünnepélyt, közbejött akadályok miatt, későbbi időpontra halasztotta.

— **NÉPKÖZÖSSÉGI SZERVEZETET LÉTESÍTENEK A ROMÁNIAI BOLGÁROK.** Bucarestből jelentik: Armand Calinescu miniszterelnök belügyminiszteri minőségében felhatalmazást adott arra, hogy a Romániában élő bolgárok népközségi szervezetet létesítsenek, amely a romániai bolgár lakosság kulturális, gazdasági és szociális érdekeit lesz hivatott képviselni.

TESTEDZÉS

Nem marad el az Universitatea-Török-vés ligabajnoki mérkőzés!

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A fővárosi lapok jelentései alapján tegnap közöltük, hogy az egyesületek kérték a vasárnapra kitűzött ligabajnoki mérkőzések elhalasztását. A labdarugószövetség nem intézkedett az egyesületek kérésére ügyében s ha közben újabb fordulat nem történik, a műsorba iktatott mérkőzéseket le kell játszani. A Kolozsvárra kitűzött Universitatea-Török-vés ligabajnoki mérkőzést, függetlenül az esetleges intézkedésektől, fel-

tétlenül lejátszák. A mérkőzésre, amely vasárnap délután 4 órakor kezdődik, a két csapat a következő összeállításban áll:

Universitatea: Moldovan — Adoc, Janco — Golub, Medrea I., David — Benke, Păunescu, Tăranu, Medrea II., Cornea.

Török-vés: Nistor — Belezna, Rociu — Negru, Csont, Mayer — Steiz, Gozner, Bonát, Pop, Lukács.

A mérkőzést megelőzően, az Universitatea-Echo ifjúsági meccs van műsorban.

Kolozsvár ifjúsági csapata Arad ellen. A kolozsvári alkerület vezetősége a következőképpen állította össze a város ifjúsági csapatát, amely vasárnap Aradon mérkőzik meg a város legénységével az Unirea Kupáért: Boros Universitatea — Hancu Victoria, Stoian Victoria — Câmpian Victoria, Joja Universitatea, Albu Victoria — Székely KAC, Marian Victoria, Gligor Universitatea, Hegedűs Victoria, Păscu Universitatea. Tartalékok: Dondos Echo és Marginean Echo.

Románia amatőr ökölvívócsapata az ősz folyamán nagyszabású külföldi portyára megy és ennek során Franciaországban, Olaszországban, Korzika szigetén és Észak-Afrikában több mérkőzést vív meg.

Bukarestben játszik júniusban a Beograd sky labdarugócsapata. Ellenfele előreláthatólag a Rapid és a Venus lesz.

Magyarország válogatott csapata vasárnap az irek ellen játszik. Csütörtöki párisi szereplése után a magyar válogatott labdarugócsapat vasárnap Corkban Írország válogatott legénységével mér össze erejét. A mérkőzés igen heves, elkeseredett küzdelmet ígér. Valószínű, hogy ezuttal a fiatal erőkből álló magyar csapat hírnevéhez méltóan fog szerepelni és legyőzi az utóbbi időben nagyon feljavult ireket. A magyar együttes ugyanabban az összeállításban játszik, mint Párisban: Szabó — Korányi, Biró — Lázár, Sárosi III., Balogh — Szánthó, Zsengeller, Kolláth, Kisely, Gyetvay.

Széke - sport

A kolozsvári kerület elnöksége felkéri a kerület összes vezetőségi tagjait, továbbá az összes csapatok elnökségeit, hogy vasárnap, f. hó 19-én délelőtt 11 órakor pontosan jelenjenek meg a Str. I. Măcelar 24. szám alatti UEC klubhelyiségben, az Ország öre képviselője előtti esküvételre.

A kerület vezetősége figyelmezteti az összes csapatokat, hogy jövőben semmiféle mérkőzést nem játszhatnak az 1939-re érvényesített arcképes igazolvány nélkül.

Társaság

() Irodalmi felolvasás a Munkás Athenaeum író és szavaló művészeinek közreműködésével. Vasárnap délelőtt a kolozsvári Munkás Athenaeum írói csoportja újabb tanujelét adja fejlődésének és annak a kulturális tudatnak, melyre ma különösen nagy feladatok hárulnak. Az írói csoport komoly részesévé akar válni annak a népművelő munkának, amit a napokban megalakult Magyar Népközségi ró ki mindazokra a magyar közművelődési egyesületekre, melyek magyar tömegeket foglalnak magukban. Hogy e feladatnak a Munkás Athenaeum írói csoportja is eleget tehessen, segítségül hívja azokat a ma

gyar művészeket és írókat, akik bár nem tagjai a munkás kultúrszervezetnek, de készek művészi munkájukkal támogatni a munkásság kulturális törekvéseit is. A írói csoport felolvasásai során a magyar irodalom klasszikusait is közkincsévé akarja tenni a munkásságnak. Hasonló elgondolást előadássorozatok tervezésénél is, hogy így állandóan ápolja az itt élő népek kultúrközvetését. Ennek a kulturális programnak megvalósításában a kolozsvári Athenaeum írói csoportja folyó hó 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Str. Văii 7. szám alatti Építőmunkás Otthon nagytermében magyar nyelvű felolvasó matinéit rendez, melynek folyamán bevezető előadást tart Kovács Katona Jenő, Vörösmarty, Arany és Kölcsei verseket szaval Brassai Viktor, Nagy István, Asztalos István és Szűcs Károly pedig írásaikat olvassák fel.

() Husvételőtti böjti istentisztelet-sorozat az unitáriusoknál. Az unitárius templomban a husvételőtti böjti istentisztelet-sorozatban, március 19-én dr. Kiss Elek teológus, akadémikus fog egyházi beszédet mondani.

() A Gyopár turista egyesület ismerkedési estélye. A Gyopár turista egyesület március 22-én este 8 órai kezdettel ismerkedési estét rendez a Moșilor ut. 8. szám alatti helyiségében.

() Március 25-re halasztották Nagy István kiállításának megnyitását. Nagy István posthumus-kiállítását közbejött okok miatt nem március 19-én — amint azt megírtuk — hanem március 25-én nyitják meg ünnepélyes keretek között.

() Előadás a Székelyföldről. Csütörtökön március 16-án Beke Lajos és Bogdan István hírlapírók a Székelyföldről tartottak nagysikerű előadást. Az EKE természetjáró osztályának multévi székelyföldi kirándulásáról számolt be a két előadó az EKE ismert előadás-sorozatának keretében. Bogdan István a tíznapos székelyföldi ut részvevőinek kedélyes, sokszor kacagtató élményeit mondotta el, míg Beke Lajos a kirándulás vezetője gyönyörű vetített képekkel varázsolta elő a fenyőszalak és sziklabércek országának egyes részleteit. A közvetlen, sok helyen humoros kísértő előadás keretében felelevenedtek a Székelyföld csodálatos természeti szépségei és kincsei, a gyógyhatású fürdők, borvízforrások, titokzatos barlangok, kristályvízű hegytavak és a legendáshírű székely ősök várainak romjai. A mindvégig érdekes előadás bizonyára már is sok résztvevőt szerzett arra a székelyföldi tíznapos kirándulásra, amelyet ez év nyarán július 22-én fog megrendezni az Erdélyi Kárpát Egyesület. Az előadás-sorozatban március 23-án Puscariu Valeriu professor, a Turring Club Román alelnöke tart vetített képekkel előadást a nyugati havasok szépségeiről.

Az elmeorvosok érdekes szakvéleménye a St. claudi rémről

(PÁRIS.) Több napja tart már a versaillesi esküdtsték előtt a Weidmann-per, amely háttérbe szorítja a világpolitika szenzációját is. A versaillesi törvényszék széleskörű előkészületeket tett a hetekig tartó Weidmann-per zavartalan lefolyásának biztosítására. Weidmann sorsa azon dől el, hogy az esküdtsték csökkent beszámíthatóságot állapít-e meg a St.-cloudi rémről, aki előre megfontolt szándékkal hat gyilkosságot és több gyilkossági kísérletet követett el.

A SZÜLETETT BÜNÖZŐ

A St.-cloudi rém védői már a vizsgálat megindulásakor azt igyekeztek be-

bizonyítani, hogy Weidmann súlyosan terhelt és idegrendszerének elfajulásai vitték a szörnyű bűn útjára.

Miután a vádhatóság is tisztázni akarta Weidmann beszámíthatóságának kérdését, három kiváló pszichiátert bízták meg Weidmann elmeállapotának megfigyelésével. A három orvos hónapokon át figyelte Weidmann-t, tisztázták előéletének minden körülményét és arra az egyöntetű megállapításra jutottak, hogy Weidmann teljesen beszámítható.

A védelem legfontosabb és szinte egyetlen érvét tehát az elmeorvosi vizsgálat megsemmisítette, de ennek elle-

nére Weidmann védői a főtárgyaláson ismét Weidmann elméleti korlátoltságára hivatkoztak, mint egyetlen enyhítő körülményre, de nem valószínű, hogy ezzel a védekezéssel sikerül megmenteni Weidmann-t a guillotintól.

A Weidmann-ügyben érdekes véleményeket mondott az egyik párisi lapban Ombredane dr. neves pszichológus és ideggyógyász. A professor véleménye szerint Weidmann teljesen beszámítható és logikusan gondolkodó, perverz ember, aki abba a csoportba tartozik, amelyet Lombroso a „született bűnözők” csoportjának nevezett el. Származása, ifjúsága és korábbi bűnei ezt a feltevést igazolják. Családja rendes körülmények között nevelte, szülei tisztességes emberek voltak. Apja nem volt alkoholista, vagy brutális természetű, anyja rendes polgári életet élt, a fiú tehát rossz példát nem láthatott maga előtt. Ennek ellenére Weidmann már gyermekkorában ellopta szülei ezüstkészletét, később pedig egy fürdő ruhájában követett el lopásokat.

Amikor állásba jutott, meglopta főnökét is. És miközben a bűn útjára vitte bűnözési hajlama, szorgalmasan látogatta iskoláit és kitűnő tanulmányi eredményt ért el. Szülei Kanadába küldték, ahol ugyancsak lopásokat követett el, amikor visszatért Németországba, folytatta bűncselekményeit és amikor huszonkilenc éves korában Franciaországba utazott, már majdnem tíz évet töltött börtönben.

NEM VÉRENGZŐ TERMÉSZET

Franciaországban Weidmann már nem elégedett meg a lopásokkal, hanem gyilkosságok árán igyekezett pénzt szerezni. A gyilkosságokat egészen csekély összegek megszerzése érdekében követte el. Ennek ellenére az ideggyógyász professor véleménye szerint Weidmann nem vérengző természetű és szadistának sem minősíthető. Szerinte Weidmann nem azért ölt, hogy vért ontsa.

Bűnét a pénzszerezés vágya jellemezte és a gyilkosságot feltűnő logikával hajtotta végre. Minden bűnét tökéletesen megrendezte. Esete tehát nem hasonlítható a düsseldorfi rém esetéhez, mert az, noha beszámítható volt, szadista hajlamok hatása alatt cselekedett. Weidmann idegrendszere teljesen normális, kibérendőségi érzés, szexuális rendellenességek nem mutatkoztak nála. Veszedelemes, hajlíthatatlan bűnöző, akit a társadalmi nevelés nem téríthetett jó útra. Az ilyen fajta bűnözőket, akik a társadalom legveszélyesebb ellenségei, az igazságszolgáltatásnak kell ártalmatlanná tennie, mert ezeket az orvosi kezelés sohasem javíthatná meg.

Az esküdtstéki tárgyaláson a védelem elsősorban az orvostudomány terén folytatja a reménytelennek látszó küzdelmet Weidmann életéért, miután Weidmann bűnét tárgyi bizonyítékokkal nem lehet enyhíteni.

Rádió

MÁRCIUS 19. VASÁRNAP

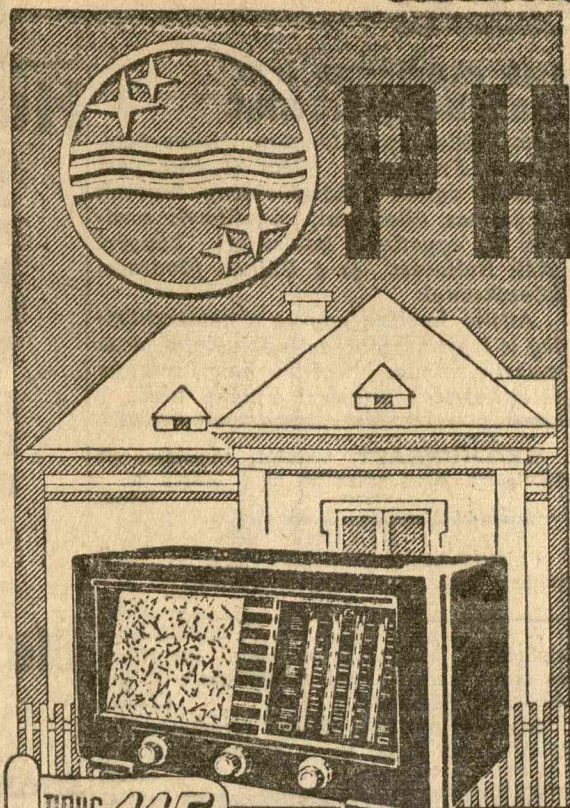
BUCUREȘTI. 7.30: Ritmikus torna, rádió, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó. 9.55: Istentisztelet, gyermeknek és felnőtteknek, egyházi énekek, szentbeszéd. 12: Predescu zenekar. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13.30: Lemezek. 18: Marcu zenekar. 19: Időszűrő anyag. 19.15: Tánclemezek. 20.15: Táncczene. 21.15: Vidám operett előadás a stúdióból. 23.30: Lemezek, hírek külföldre.

BUDAPEST I. 9: Hanglemezek, 9.45: Hírek. 10: Unit. istentisztelet. 11: Ref. istentisztelet. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.30: Zenekar. Világíró. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.45: Szalonzene. 17.30: Petőfi vers. 18.10: Cigányzene. Előadás. 20: Katonazene. 20.40: Sporteredmények. 21.10: Vidám egyfelvonások. 22: Cigányzene. 22.40: Hírek. Előadás. 23.40: Hangverseny. 24.30: Hírek. 24.50: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

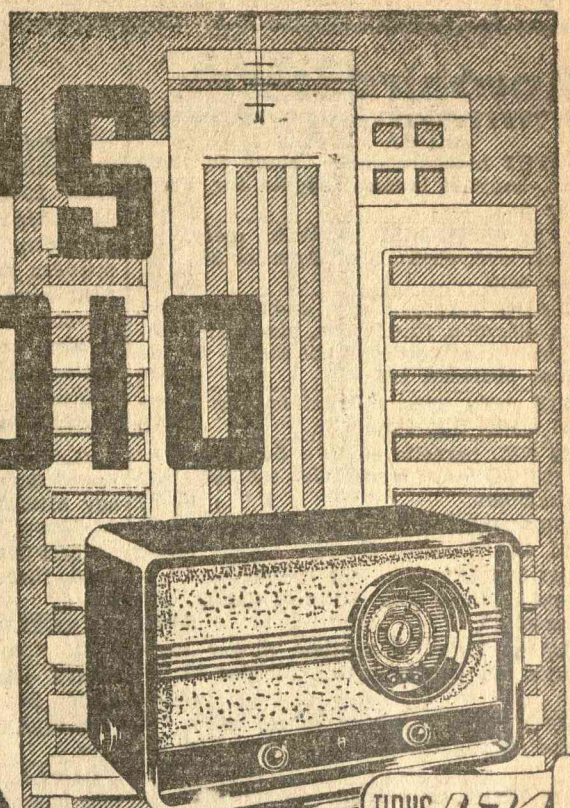
— Elkeseredett harcok az indiai Vazarisztánban. Bombayból jelenti a Rador: Vazarisztánban, Shaktutól délre elkeseredett harc folyik a felkelők és az angol gyalogsági csapatok között. A harc folyamán a felkelők megölték egy angol hadnagyot, kettőt megsebesítettek, 11 hindu katona szintén életét vesztette. A felkelők vesztesége igen nagy.

INGYEN

rádió-

autorizá-
ciót kapminden rádió-
vásárló
a propaganda-
autó kolozsvári
tartózkodása
alattTÍPUS
115HÁLÓZATI
KAPCSOLÁSSAL

419 LEI HAVONTA

ÖRÖMET
ÉS ZENÉT
HOZ
MINDEN
OTTHONBAFelszerelve
a híres vörös PHILIPS
MINIWATT lámpákkalTÍPUS
471SZUPER, HÁLÓZATI
KAPCSOLÁSSAL

900 LEI HAVONTA

Csak 10 napig!

Kapható a
főclárusítóknál:

J. Jana

műszaki villamossági Cal. Marechal Foch 2
vállalat TELEFON 22-10

Hirsch Manoil

rádió és
villamossági szaküzletStrada Reg.
Maria 49.

ELECTRICA

rádió és
villamossági szaküzletP. UNIRII 28.
TELEFON 16-10Ülközet a végrehajtó és az adóalany
között -- csizmával és mogyorófá-
bottal

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A múlt év októberében végrehajtó állított be Szigeti Margit biharmegyei Marciháza községi asszonyhoz. A nő kisebb adóval volt hátrálékban, fizetni nem tudott. Stan-
culea Gheorghe végrehajtó lefoglalta néhány aprógát, többek között egy asztalterítőt is. Az „adóalany” tiltakozott eljárása ellen, a végrehajtó hajthatatlan maradt. Heves vita keletkezett, majd Szigeti Margit kirohant a szobából, rázárta az ajtót a végrehajtóra és kísérelte. A végrehajtó tanakodott kíséreléssel, majd pedig mikor látták, hogy az asszony nem hajlandó ajtót nyitni, nekivetették vállukat és kitörést végeztek. A végrehajtó ekkor már igen paprikás hangulatban volt, a kirohanás közben felkapta a kezébe eső csizmát, azt mint csatabárdot felemelve az udvaron termett, ahol kezében mogyorófabottal már védőál-

lásba helyezkedett az asszony. Szabály szerinti csatározás keletkezett a végrehajtó és a nő között, aminek az lett a vége, hogy bántalmazás címén eljárás indult a végrehajtó és hatóság ellen.

A jövő héten újlag megkezdí a munkát a Belga-Romana textilipari vállalat

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Belga-Romana textilipari vállalat — mint megírtuk — néhány héttel ezelőtt beüzemelt kolozsvári üzemét és 300 főnyi munkását fizetés nélküli szabadságra küldte. A vállalat igazgatósága a munkabeszüntetést azzal indokolta meg, hogy nem tud nyersanyaghoz jutni és így a munka folytonosságát biztosítani. A munkásokat azzal az ígérettel

leny erőszak címén Szigeti Margit el-lel. Mindketten a helyi katonai törvény szék elé kerültek. A végrehajtó nem jelent meg a tárgyaláson. Szigeti Margit előadta, hogy nem ő támadott, csak védekezett a végrehajtó bántalmazásai ellen, amit indokoltá tette, hogy törvénytelenül áldott állapotban volt. A bíróság rövid tárgyalás után 500 lej pénz büntetésre ítélte a vádlottnőt, míg a végrehajtó ügyét külön választotta és később fogja tárgyalni.

anyagot kapott és a jövő héten szerdán ismét megkezdí működését. A szabadságolt alkalmazottak szerdán munkába lépnek. Remélhető, hogy további fennakadás a gyár menetében nem lesz. Itt írjuk meg, hogy a Belga-Romana textilipari vállalat keresetnélküli munkásaiknak a munkásszakszervezet tegnap élelmiszert osztott ki. Minden munkás a családtagoknak megfelelően lisztet, cukrot, burgonyát és tűzelőfát kapott. Ha az üzem munkásainak kényszer szabadságát a vállalat meghosszabbítaná, úgy a szakszervezet további segélyezésről gondoskodik.

— A KOLOZSVÁRI BORBÉLYMES TEREK FIGYELMÉBE. A kolozsvári munkaügyi kamara 2377—1939. számú rendeletével közli, hogy a munkaügyi minisztériumnak, a folyó évi március 2-án kelt 27.747. számú rendelete értelmében azok a férfi fodrász- és borbélyüzletek, amelyek vasárnap délelőtt déli 12 óráig nyitvatartanak és dolgoznak, szombatontként este 8 órakor zárni kötelesek. A vonatkozó rendelkezést dr. Hariton Moldovan, a kolozsvári munkakamara időközi bizottságának elnöke és Hossu, a munkakamara titkára írták alá.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

SÜTÉT hálóberendezés eladó és átadó szoba, konyha lakással együtt. Str. Petru Ranes 8. (3650)

GYERMEKKOCSI sötétkék, mély, jókarban levő, eladó. Str. Minerilor 34., legutolsó ajtó. (3649)

ELADÓ sürgősen egy szoba, konyha, speiz, előszoba, fürdőszoba, pince, 1740 nm. terület beállított gyümölcsös, Strada Andrei Muresan 100. (3646)

EGY mély gyermekkocsi és egy sportkocsi eladó. Str. Horea 29. (3651)

800 NM. parcella eladó a Str. Fântânelei 123. Kulcsár fűszertűzlet mellett. Cim a kiadóban. (3638)

JÓKARBAN levő gyermekkocsi olcsón eladó. Cal. Decebal 40. (3656)

HALÁLESET miatt jól jövedelmező butoraktár átadó, olcsó butorok eladók. Cal. Victoriei 25. (3661)

ELADÓ kitűnő állapotban Singer karikahajós női varrógép. Cal. Motilor 38. sz. (3534)

ALIG használt fekete csikos zakó, 1 szürke nadrág eladó. Str. Dorobantilor 36. (3664)

LAKATOS szerszámok darabonként is eladó, ugyanott 15 kg. fésült gyapjú. Str. Fântânelei 14. (3666)

ELADÓ sürgősen fűtőn nagy telken 2 szoba, konyha, speiz, istálló stb. 220.000 lej. Bőrgyár közelében két szoba, konyha 110.000 lej. Szent Péter templom közelében jól jövedelmező háromszobás szoba, konyha, speiz, kert stb. 320.000 lej. Értekezni Köszeginé, Str. Măcelăriei 8. Spáda ház Vágóhid mellett II. em., délután 2-4-ig. (3672)

BÉRBEADÓ egészben vagy részben háromszobás verandás lakás mellékhelyiségekkel, gazdasági épülettel, szinnel, istállal, nyári konyha, ól, egy holdas kerttel, részben gyümölcsös legszebb verőfészes hegyoldalon remek kilátással. Autóbusztól 12 percre. Alkalmas kisebb kertészet vagy baromfigazdálkodásra is. Villany, víz, csatorna bevezetve. Értekezni: Str. Barițiu 10. Esetleg az egész objektum eladó. (3684)

OLCSÓ gomb kiállítás D'OR parfume riában. (3675)

MINDENFÉLE butorok nagy választékban olcsón eladók. Bizományt, beraktározást vállalkoz. Használt butort veszek. Str. Gen. Poetas 15. (3676)

MEGVÉTELRE keresek egy jókarban levő nagy linoleum szőnyeget. Orbáné, Cal. Traian 61. Telefon 37-13. (3677)

JÓKARBAN levő női drapp tavaszilka-bát olcsón eladó. Str. Saguna 7., ajtó 2., jobbra. (3653)

HASZNÁLT rádiók, ruhák, ékszerek, órák, fényképezőgépek, hangszerek, stb. olcsón eladók részletfizetésre. Comision. Str. Matei. (3708)

ELADÓ villahely Szovátafürdő, központban. Cim a kiadóban. (T2048)

BIRO József sármási gazdaságából eladó Allier fröheste vető burgonyamű és spárga gyökér. Megrendelhető az EGE-nél Str. Regală. (VT2050)

ELADÓ szép rezes vas gyermekágy. Str. Dumbrava Rosie 12. (3668)

KONYHABERENDEZÉS, kombinált szekrény és dióhálo sürgősen eladók. Cal. Reg. Carol II. 36. asztalos. (3731)

VESZÉK használt fürdőberendezést. Miklóssy, C. M. Foch 15. (3690)

SZÉP sarok házhely 480 m² olcsón részletre is eladó. Ért.: Str. Goldis 37. (3691)

MODERN konyhabutorok kaphatók minden színben. Str. Barițiu 10. (3692)

ELADÓ parcella. Ért.: Str. Donat 192. (3693)

ÓCSKARUHÁKAT és télikabátokat veszek és eladók. Házhöz is megyek. Grünfeld, Str. Memorandului 8. (3695)

MODERN új dió hálószoba olcsón eladó. Str. Preotul Opris 6. Dermatával szemben. (3696)

BÉKEBELI ebédülő elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóban. (3700)

ELADÓ egy új kézi hajtású önszapolós furógép. C. M. Foch 58. Szabó. (3699)

SZÓBA konyha speiz, gyümölcsös kerttel kiadó. Str. M. Covaci 25. Ért.: Str. Enescu 3. (3702)

ELADÓ olcsón cukrászda berendezés és műhelyfelszerelés, sütőkemence, sütőpléhekkel, habverőgép, fagyaltgép, fondános márványasztal és még sok minden. Cim: P. M. Viteazul 20. (3701)

CLUJ központjában jömeneteli hölgyszobor elköltözés miatt olcsó házbérrel eladó, vagy ahhoz társat keresek. Leveleket Newyork-szálló portása továbbít. (3705)

A zenel évad kimagasló eseménye lesz Attilio Ranzato gordonkahangversenye

Már fiatalon világhíressé vált olasz gordonkaművész mutatkozik be március 22-én, szerdán este Kolozsvár közönségének. Attilio Ranzato, a boszorkányos technikájú fiatal gordonkaművész már tizenöt éves korában fel-tűnt kivételes képességeivel és néhány év alatt eljutott a fejlődésnek arra a fokára, amelyen Pablo Casalsal együtt emlegetik a nevét.

Milánó, Róma, Brüsszel, Amszter-

dam, Glasgow, London, Liverpool, Berlin, Frankfurt, Bécs és Budapest voltak annak a hangversenykörútnak diadalmas állomásai, amelynek sorában az egyetlen kolozsvári koncert után Bukarest és a Balkán fővárosai következnek.

Attilio Ranzati egyike a nemzetközileg is legismertebb és legkiválóbb olasz muzikusoknak. Szerdai hangversenye felejthetetlen művészi élmény lesz.

KÉZIMUNKÁST, tanulót, tanulóleányt felveszek. Kiss nőiszabó. Reg. Maria 36. (3709)

KÜLÖNFÉLEK

FÉRFIKALAP formálást vállal Salomea pállari Ideal. Cal. Regele Ferdinand 3. (T 2046)

A Str. Reg. Maria 29. **ÉTTEREMBEN** elsőrendű háromfogásos menü kenyérral és étlap szerint 18 lej, a kétfogásos 15 lej. Abonánál engedmény. (T2021)

BÖRÜZLET cluji piacon forgalmas helyen pénzes társat keres. Cim a kiadóban. (3654)

LAKÁSFÉREGTELENÍTÉSEKET tökéletes eredménnyel eszközöl Paragáz osztályunk. Teljes szagtalanítás. „Polynea” laboratórium. Str. Consiliul Național 3. (Főposta mögött.) (3673)

NAGYFORGALMU dohánytözsdehez társat keresek száz-százötvenezer lejjel. Biztos egzisztencia, esetleg bérbe adom. Cim: Str. Vlahuța „Pallas” nyomda. Gergely, délután 5-6 között. (3679)

NE dobja el használt szövetterét, kötött ruháját, mert kitűnően felszerelt kötődém-ben jutányos áron javítunk és átalakítunk. Mercur kötőde, P. Carolina 5. (3716)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ remek felvétel, különbejárattal uccai szoba fürdőszoba használattal, butorozva vagy üresen. Str. Elisabeta 50. Értekezés Str. Barițiu 10. (3682)

EGY zsidó urileány teljes ellátást és lakást kaphat. Érdeklődni Salom de pállari „Ideal”. Cal. Regele Ferdinand 3. (T2045)

3 SZOBÁS komfortos lakás átadó, különbejárattal butorok eladók. Fél 2-fél 3 között. Str. Filipescu 1. I. em. (3648)

LAKÓTÁRSNÖT keresek Regina Maria uccába. Cim a kiadóban. (3647)

NAGY parkettes uccai szoba, fürdőszobával kiadó május 1-re. Cal. Marechal Foch 44., ajtó 25. (3645)

BUTOROZOTT szoba kiadó 1-2 személynek. Str. Vladimirescu 4. (3644)

GARZONLAKÁS parkettes, fürdőszobával kiadó. Érdeklődni Dunkynál délután 2-4 óráig. Str. Babes 19. (Nem butorozott szoba.) (3647)

KIADÓ egy szoba, konyha, május 1-től Str. Bis. Ort. Rom. 5. (3652)

KIADÓ április 1-ére nagy szoba, előszoba, fürdőszoba Str. Gojdu 17. Galgócinnál. Megtekinthető 5-6 órákor. (3418)

KIADÓ május 1-ére kertes villában kétszobás önkormányatos uccai lakás. Strada Maioreseu 11. (3653)

NAGY szoba, konyha, speiz, víz, villany bevezetve, kiadó. Str. Horea 6. (3659)

KIADÓ egy szép uccai szoba üresen április 1-re. Str. Eminescu 9. (3660)

KIADÓ kicsi szoba, konyha Str. Dragalina poteca V. 1. (3663)

4 ES 3 szobás komfortos lakások kiadók május 1-re. Str. Dorobantilor 36. (3665)

1 SZÓBA, konyha belvárosban május 1-ére kiadó. Str. Samuil Micu 4. (3668)

KETTŐSZOBÁS komfortos szép világos kertes lakás május 1-re kiadó. „Unio” szállítási R. T. Str. Memorandului 2. etaj. (3669)

KIADÓ három uccai szoba minden mellékhelyiséggel, első emeleten májusra. Str. Calvin 22. (3671)

NAGY betonos pince műhelynek vagy raktárnak alkalmas motorikus árammal kiadó. Str. Jasilor 9. (3674)

KIADÓ 3 szobás komfortos lakás. Str. Ion. Vidu 3. (BMatel Basarabból.) (3678)

KÜLÖNBEJÁRATTAL üres szoba kiadó Piața Mihai Viteazul 6., II. emelet. Értekezni ugyanott özv. Klein Jakabnéval I. emelet. (3681)

STR. Babes 29. alatt 1 szoba, konyha azonnal kiadó. Ért.: ott, vagy ügyvédi iroda. Str. Vlahuța 3. földszint 4. (T2051)

KIADÓ komplett 2 szoba, konyha emeleti napos saroklakás főter mellett. Strada Matei 5., portánál. (3685)

KIADÓ felszűrőn raktárhelyiség P. Uniri mellett 200 nm., száraz, világos, uccai és udvari bejárattal. Str. Matei 5., portánál. (3686)

Husvétii SPORTVONAT BUDAPESTRE

utlevél nélkül, csak egy személyazonossági igazolvánnyal!

Clujról indul április 6-án reggel 9.33-kor. Budapestre érkeznek 19.50 órákor. Budapestről visszaindul április 13-án reggel 9-kor, Clujra érkeznek 21.24-kor.

Utazás ára 1800 lei

személyenként oda vissza számított, 3. oszt. vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető.

Jelentkezési határidő márc. 30 a Wagens-Lits / Cook MENETJEGYIRODÁBAN CLUJ, PIATA UNIRII 18.

KAPUALATTI csinos butorozott szoba kiadó. Str. Eminescu 11. (3687)

KIADÓ üzlethelyiség, jelenleg trafik, április 1-étől belvárosban. Telefon: 3083 (T2049)

KIADÓ 1 szoba, konyha, speiz és előszoba. Str. G. Tamas 6. (3689)

CAL. Reg. Ferdinandon 3 szobás, fürdőszobás lakás kiadó. Erd.: Restaurant Ursus pénztáránál. (3694)

KIADÓK garagenak, műhelynek alkalmas betonozott raktárak. C. Reg. Ferdinand 72. (3697)

EGYSZEMÉLYES különbejárattal butorozott szoba, fürdőszoba használattal elsejére kiadó. Str. Elisabeta 25. (3698)

KÖZPONTBAN szoba, konyha kiadó. Nagy konyha kósz ellenében kiadó. 2-4-ig. Str. A. Ady 4. (3714)

KOMOLY urinónek, vagy tanulónak lakást, vagy teljes ellátást ad társasági urinó. Str. A. Ady 4. (3713)

KIADÓ májusra féregmentes 2 szoba, konyha, előszoba, speiz. Str. Lazar 2-a. (3723)

BÖLTHELYISÉG lakással kiadó. Reg. Carol II. 150. (3725)

PIATA Uniriin emeleti kettőszoba, konyha lakás kiadó. P. Uniri 12. Házfelügyelőnél. (3727)

ÁPRILIS 1-re szoba, konyha, élekmára Grigorescu negyedben kiadó. Str. Virgil Onitiu 5. (3730)

SZOLID tisztviselőnek lakást kaphat magányos urinóknél. Mihály Frida, Str. Victor Babes 17. (3732)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Zaza. Fősz.: Claudette Colbert, Herbert Marshall. Rendezte: Zukor Georg.

ROYAL MOZGÓ: Nagykeres. Strauss János élete Bécsben. Fősz.: Luise Rainer, Fernand Gravetz, Milica Koryus. A Metro Goldwyn jubileumi sorozatából.

RIO MOZGÓ: (volt Munkás Mozgó) Ma 3, 6 és 6: I. Vladia Coracova. Orosz dráma, fősz.: Vladimir Gardin és M. Vasiliev. II. A gangster bossza. ja. Gangster dráma, Fősz.: Patt O'Brien és Margaret Lindsay III. Hír adó. Köv. műsorunk: Botrány az Operában. Fősz.: Marx testvérek. II. Az ördög leánya.

EDISON MOZGÓ: Svéd Sándor, a magyar énekes filmje a Mária névén. Fősz. meg: Jávör Pál Vaszary Piroška, Stolz Hilda és Halmay Tibor. II. A Titanic óceánjáró hajó katasztrófája Charles Boyerrel. III. Híradó. Jön: Eggert Marta és Jean Kiepara.

URANIA MOZGÓ: Vörös orchideák. Izgalmas kémfilm. Fősz.: Olga Tchechova, Albert Schönhals, Camilla Horn.

CAPITOL MOZGÓ: Premier. Gunga Din. Óriásfilm. Fősz.: Cary Grant, Victor Mc. Laglan és Douglas Fairbanks. A film előtt a legfrissebb világhíradó.

Hírek

NAPTÁR. 1939. Március 19, Vasárnap.
Róm. kat.: József. Prot.: József. Izt.:
IV-a Dum. din Postul m. Izt.: 28
Adar.

— **OLVASÓINKHOZ!** Felhívjuk olvasóink figyelmét vasárnap reggel megjelenő lapunk képes mellékletére, melyben szennzációs képeket közlünk. Így dr. Tiso József v. szlovák miniszterelnök, Tuka dr., Sidor volt csehszlovák belügyminiszter fényképeit, akik Szlovákia függetlenségének kikiáltásában nagy szerepet játszottak. Közöljük Weidmann, a párisi tömeggyilkos szörny arcképét, amint a fegyőrök között áll bírái előtt. Faruk egyiptomi király diszidoktorrá avatásáról készült felvételt, Erzsébet angol trónörökös és hugának fényképét, az angol királyt, aki megtekintette a legvédelmi fedezékét. A nagy érdeklődéssel várt györgyalvi lakodalm főszereplőit és más, szenzációs felvételeket, amelyeket olvasóink figyelmébe ajánlunk. A vasárnap reggel megjelenő „JÓESTÉT!” ára 2 lej.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

BETÖRŐHISTÓRIA

Két uriember találkozik. Az egyik panaszkodik:

— A feleségem rendkívül ideges. Folyton azt képzeli, hogy betörők járnak a lakásban. A legkisebb zajra is felébred és engem is felráz legédesebb álmomból.

— Te vagy a hibás. Magyarázd meg neki, hogy a betörők halálos csendben szoktak dolgozni. Pár nap múlva a két barát újra találkozik.

— Na — kérdezi a tanácsadó — felébredt-e még a feleség a betörők miatt?

— Most még gyakrabban, mint eddig. Amint csend van a lakásban, felzavar álmomból, hogy bizonyosan betörők dolgoznak...

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Folyó hó 18-tól, szombaton reggeltől folyó hó 25-éig, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn, Unirii-tér, Demeter, Moșilor ut; Somlea, Regele Ferdinand ut; dr. Cseresznyés, Marechal Foch-ucca.

— **JÓ ÉS OLCÓ BŐRT ÉS TALPAT** Kozák bőrtüzletben kaphat. Cluj, Piata Mihai Viteazul 15.

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a légnyomás emelkedése, változó felhőzet, nyugati szél és további változatlan alacsony hőmérséklet várható. Éjjel fagy, Beszarábiában, Moldovában és a hegyvidékeken havazás.

Téved, ha azt gondolja, hogy a Diana sósorszesz bedörzsölés csakis ott hat, ahol alkamazzák. Alkatrészeit felszívja a bőr és azon keresztül az egész vérkeringés.

— **Elmarad az angolnyelvű istentisztelet.** A kolozsvári Skót egyházban Str. Regală 21., a vasárnapi angol nyelvű istentisztelet betegség miatt elmarad. Hétfőn este a nyelvórárt rendes időben megtartják. Rev. Th. J. Coulter.

— **A gyengébb nem.** Az angol bírák úgy látják még most is a „gyengébb nem”-nek tartják a nő nemet. Két új ítélet is tanuszkodik erről. Warwickban Oliver bíró tizenkét hónapi fogházra ítélte zsarolás miatt egy nőt, de kijelentette, hogy ha nem nő volna, ötévi fegyházra kapna bűndíjazást. Edinburgban Brown bíró egyhónapi fogházat szabott ki egy bigámiával vádolt nőre. Az indokolásban elmondta, hogy ezt az enyhe büntetést csak azért kapta, mert nő, tehát a gyengébb nemhez tartozik.

— **Alaptalanul pénzhamisítással vádolták a mechanikust.** Bakos János Kájantó közszéki mechanikus ellen feljelentést tettek a csendőrségen és pénzhamisítással vádolták. A csendőrség megjelentésszerűen házkutatást tartott Bakos lakásán, ahol jelentéktelen mennyiségű ólmot találtak. Bakost elkísérték a kolozsvári ügyészségre, amely szabadlábra helyezte.

— **A diák fenegyerekek.** Évszázados, porlepte akták közül került elő a budapesti egyetem irattárából az alábbi eset. 1815 december 18-ára virradó éjjelen Kóssa László joghallgató a könyvtár épülete előtt az épületben lakó abrátyjának jó éjszakát köszönt fel. Az őrs csendre intette a jóhangu diákot, az azonban a felszólítás ellenére sem hallgatott el; sőt: csak azért is folytatta a hangos éjszakai vidám diskurzust. Hovatovább dulakodásra került a sor; az őrs lekapja és támadásra emeli szuronyos kováspuskáját, erre a diák pusztá kézzel nekimegy az őrnek, elvezzi a szuronyt, összetöri és hozzávágja a meglepett őrhöz. Az őrs menekül, de csakhamar visszatér a portyázó őrsjárat. Kóssa László sem rest, bekialt a közeli „Philosophus” kávéházba, ahonnan pillanatok alatt az egyetemisták nagy csapata siet segítségére. A harcnak csak a késő éjjeli órákban előkerülő Eszterházy-ezred nagyobb külföldi mértékének közbelépése vet véget.

„A Szovjet-unió hőse”

Ugy-e, hogy az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Moszkvában a Vörös-téren leleplezték Pavlik Morosov 14 éves Komszomol emlékművét, aki azazal érdemelte ki ezt a megtiszteltetést, hogy édesanyját agyonlövette. A Popolo d'Italia ezzel kapcsolatban a következőket írja:

„Egy szovjetifjú, a 14 éves Pavlik Morosov emlékművet kapott a moszkvai Vörös-téren. Nagyanyja, aki egy karóval agyonverte, hőst csinált belőle.

Pavlik Morosov, akit az emlékmű úgy ábrázol, hogy a bolsevista forradalom zászlóját lengeti magára, a kommunista ifjúság történetkönyvének egy halhatatlan lapját írta meg. Agyonlövötte édesanyját, amit az ő korában nem minden fiú tud megtenni. Anyja szegény parasztférfy volt, aki az egyik nap, hogy fiának enni adhasson, titokban eladott egy zsák gabonát, amelyet pedig szovjet tisztviselőknek kellett volna leszállítani. A fiú a bolsevista tanítás utmutatásait gyakorlatba ültette át, megette a darab kenyeret, amelyet az államtól ilyen módon elvontak, mikor így jölkött, a szovjethez ment, hogy feljelentse édesanyját, akit azonnal le is tartóztattak.

Az öreg nagyanyja meg akarta bocszulni lányát és dührohamban agyonlövötte unokáját és ilyen módon vértanút csinált belőle. Sőt ugynevezett pionírt, amint azt a szovjetifjúság lapja, a „Pionirskaja Pravda” írja, az emlékmű leleplezésével kapcsolatban. A lap szerint ugyanis „minden fiatalember”, aki elmegy majd az emlékmű előtt, emlékezni fog Morosov hősi tettére és azt mondja magában: minden igazi pionírnak olyannak kell lennie, mint Pavlik volt és nekem magamnak is olyannak kell lennem, mint ő.”

Az emlékmű előtt azonban — fejezi be a Popolo d'Italia — Moszkva aszszonyai elmennek majd s mindegyik közülük, aki gyermeket hord a szíve alatt, azt mondja magában, hogy az anyasága átok, ha Pavlik hősné számíthat...

— **A KÖZÖNSÉG JÓSZIVÉHEZ!** Egy jobb családból származó, de önhibáján kívül tönkrement uriaszony megsegítése érdekében íródnak ezek a sorok. Az idős urinő, aki minden támogatás nélkül, rendkívül súlyos beteg. Irgalmas Szívek valahogyan nagy áldozatkészséggel lehetővé tették számára a gyógykezelést, de a gyógyszeres beszerzésére semmiféle fedezet nincs. Ezért kénytelen a „JÓESTÉT!” olvasóinak ismert irgalmas szívéhez fordulni és pénzbeli segítséget kérni. Minden adományt halás köszönettel fogad. Az „Urinő” címére érkező adományokért szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk, melyek külön és nyomtatékkal felhívják a megértő és jólelkű olvasóink figyelmét a rendkívül súlyos helyzetbe került nagybeteg uriaszony sorsára, készséggel továbbít.

— **Nyolcszáz ezer front az angol parlamentet idei kiadása.** Londonból jelentik: Az angol parlament fentartása a folyó pénzügyi évben a legújabb költségvetés tanúsága szerint 800.000 fontba kerül. Ebből az összegből 336 ezer font esik az alsóház tagjainak nem rég felemelt fizetésére és 32 ezer font a képviselők utiköltségeire. London és kerületei között. A költségvetés 255 ezer fontot irányoz elő a választói jegyzék kiegészítésére, amelynek alapján a legközelebbi általános választásokat tartják. Az előirányzat legkisebb tétele 96 font, az alsóház könyvtár könyveinek leporolásáért.

— **A körösvos után dobta petróleummal megsemmisített romlott áruját a mézárós.** A múlt év márciusában dr. Mintju járási körösvos arról kapott jelentést, hogy Daróczi József hidalmási mézárós romlott húst szolgált ki a vevőinek. Az orvos egészségügyi ellenőrt vett maga mellé, megjelent a mézárószékben, ahol megállapította, hogy a hús valóban romlott. Hogy annak további elárúsítását lehetetlenné tegye, parancsot adott az egészségügyi ellenőrnök, hogy azt öntse le petróleummal. Az ellenőr a felszólításnak eleget tett, Daróczi mézárós elkeseredve látta, hogy áruja pillanatok alatt megsemmisül. Az orvos ezután elkészített és távoznai készült, amikor a mézárós felkapta az árukat és azokat az orvos után hajította. Hatóság elleni erőszak címén eljárás indult ellene és a helyi katonai törvényszék elé került. Kihallgatása folyamán elmondotta, hogy nem érzi magát bűnösnek, a konkurrencia szabadtította reá az orvost, aki haragosa neki régi vitás ügy miatt. A bíróság a tanúkihallgatások és a védőbe szédék után 2000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— **Megjelent a Színházi Magazin új száma.** A lap a szokásos elsőrangú kiállításban ismertetést közöl a tavaszi divatfrontról, azonkívül szindarabot, riportokat, filmkritikát, sport, rejtvényt, divatrovatot és külön regényt. Egyes szám ára 20 lej.

— **Akiket utazás közben rosszullet log el...**

Nagyon sokan vannak, akik nem tudnak utazni vonaton, villamoson vagy autóbussen, mert közben rosszullet, szédülés, hányás, vagy hányinger fogja el őket és így sokszor legfontosabb teendőik eleintezésében akadályozva vannak. De nem is mernek sok esetben még felúlni sem vonatra vagy villamosra, olyan erős a félelem, amely visszatartja őket az utazástól, képzelhető, mily kellemetlen ez nemcsak magára a félelemben szenvedő egyénre, de hozzátartozóira is, akik hozzáigazodni kénytelenek.

A világhírű amerikai Gastro D. gyógyszer fenti esetekben meglepő eredménnyel lett sokaktól kipróbálva és a hatás olyan eredményesnek mutatkozott, hogy rövid Gastro D kúra használat után már nyugodtan utazhatnak, mert a központi és vegetatív idegrendszer annyira megnyugtassa, hogy fenti zavarak teljesen kimaradnak.

Gastro D kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Vásárlásnál kérjen

ASPIRIN

feltétlenül

tablettát

mert Aspirin csak tablettákban kapható és mindegyiken látható a »Bayer« -kereszt!

Figyeljen erre a jelre és óvakodjék utánzatoktól.

Armand Calinescu köszönőtvírálatot intézett Bornemisa polgármes- terhez

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Bornemisa Sebastian dr. volt miniszter, Kolozsvár város polgármestere, Armand Calinescu miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából üdvözlő táviratot küldött a volt kormányelnöknek. Armand Calinescu miniszterelnök most megleghangú táviratban válaszolt és köszönte meg Kolozsvár polgármesterének szerencse-kívánatait.

Eltették az okiratham- sitót

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Nichita Ioan kolozsvári lakos okmányhamisítás és csalás miatt került a kolozsvári törvényszék Breban-Bolcas tanácsa elé. A vádirat szerint Nichita a görög keleti püspökség nevében gyűjtőket készített, amely alá odahamisította dr. Stanca Sebastian vikárius, püspöki személyi titkár nevét. A törvényszék 3 hónapi fogházra ítélte.

Hová tűnt el az ügyvédi irodából a 100 lejes?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) K. A. kolozsvári házalügynök betétt az egyik Cuza Voda-téren levő ügyvédi irodába. Az asztalos 100 lejes pénzdarabot látott, mire tréfásan megjegyezte, hogy jó lesz eltenni, mert még eltűnik. Nagy volt a meglepetés, mikor később a 100 lejes valóban eltűnt. Az irodában dolgozó gépirőző nem emlékezett arra, hogy a pénzt elvette volna, így minden gyanú az ügynőkre hárult, aki hevesen tiltakozott a vád ellen. Szó szót követett, sőt tetteslegességre is került a sor az irodaszolga és az ügynők között. Az ügynek vége az lett, hogy lopás miatt eljárás indult az ügynők ellen, akik a járásbíró 1000 lej pénzbüntetésre ítélt. Felelősség folytán került az ügy a törvényszék első tanácsa elé, amely rövid tárgyalás után bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat. Hogy valójában mi történt a rejtélyes módon eltűnt 100 lejjel, az a törvényszéki tárgyalás folyamán sem derült ki.

— LASSANKÉNT MEGNYUGSZIK A TÖZSDE IS. Bukarestből jelentik: A fővárosi értéktőzsde még mindig a nemzetközi események hatása alatt áll. Az értékek a legutóbbi két nap alatt tovább estek, a tegnapi tőzsdézárathoz azonban a hangulat már megnyugodott és az értékek lassan szilárdulni kezdtek, komoly fizetőkés azonban a legutóbbi két tőzsdénapon nem történt.

HUSVÉTI SPORTVONAT BUDAPESTRE

utlevél nélkül,

csak egy személyazonossági igazolvánnyal indul április 6-án, Budapestre érkezik aznap. Budapestre visszaindulás április 13-án reggel 9 órakor, érkezés Clujra aznap.

Az utazás ára lei 1.800.-

személyenként oda vissza, számolt 3 osztályú pullman kocsi. A budapesti szálloda és kirándulási költségek lejjel fizethetők.

Beiratkozási határidő márc. 30

Jelentkezési hely: ROMANIA S.A. R. képviselője

„ECONOMIA”
PIATA UNIRII 23.

Berlinbe hívják Beck lengyel külgügyminisztert

Horthy magyar kormányzó Kárpátaljára utazott — Az amerikai hadügyi államtitkár éles támadása a Harmadik Birodalom ellen

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a radikális párt elhatározta, hogy küldöttségileg keresi fel Daladier miniszterelnököt, akit arra kér, hogy Heriott-val, a francia kamara elnökével együtt keresse fel sorban az összes közép-európai államok kormányfőit, valamint az orosz szovjet vezetőit is és létesítsen velük közös megállapodást, amely lehetővé tenné a német tulsuly kiterjesztése veszélyének elhárítását Közép-európában.

Hitler jót akar a cseheknek

(PRÁGA.) (Rador.) Hacha volt köztársasági elnök és Beran volt miniszterelnök tegnap együttesen fogadták azt a nemzeti cseh bizottságot, amelynek az a rendeltetése, hogy jóviszonyt hozzon létre a németekkel. Gajda tábornok, a bizottság elnöke üdvözlő beszédében kijelentette, hogy törhetetlen hűséggel követik Hacha további utasításait. Válaszában a volt elnök elmondta, hogy büszke arra a bizalomra, amelyet Hitler kancellár vele szemben tanúsított. Meggyőződése szerint a német vezér feltétlenül jót akar a cseheknek.

HOROGKERESZTES ZÁSZLÓ
A POZSONYI KORMÁNYZÓ-
SÁGI PALOTÁN

(POZSONY.) (Rador.) Pénteken huzták fel először a horogkeresztes zászlót a pozsonyi kormányzósági palota oromára. A szlovák nemzeti lobogó mellé.

A MAGYAR CSAPATOK
ELÉRTÉK KÖRÖSMEZŐT

(BUDAPEST.) (Rador.) Horthy Miklós magyar kormányzó a kárpátaljai magyar csapatokhoz utazott, hogy személyesen ellenőrizze az eddigi katonai intézkedéseket. — Hivatalos magyar jelentés szerint a Kárpátalján előrenyomuló csapatok pénteken délután fél 6 óra tájban elérték Körösmezőt, az egykori magyar határ legszűkebb városát. Itt lengyel katonai küldöttség üdvözlötte a magyar csapatokat. — Másik hivatalos magyar jelentés szerint a Körösmezőt elérő magyar csapatok egyrésze Uzsok felé fordult és teljes lendülettel halad a megjelölt irányba. Uzsoknál tudvalevőleg a világháború során kemény harcok folytak magyar népfelkelők és orosz hadoszlopok között. A Rador budapesti jelentése szerint pénteken magyar diákok felvonultak a budapesti német, olasz és lengyel követiségek elé és lelkesen éljenzték a három országot.

DALADIER SIKERE
(PÁRIS.) (Rador.) A kamara pénzügyi bizottsága elfogadta azt a javaslatot, amely Daladier miniszterelnök kormányának teljhatalmat van hivatva biztosítani. Ez az eredmény nagy sikert jelent Daladier számára. A kamara együttes ülése ma foglalkozik a teljhatalmu javaslattal és kétségen kívül óriási többséggel meg is fogja szavazni azt. Valószínűleg csak a szociáldemokraták, a kommunisták és a köztársasági szociálisták csoportja fog a javaslat ellen szavazni.

FRANCO MADRID OSTROMÁRA KÉSZÜL

(BURGOS.) (Rador.) A Franco hadsereg főhadiszállása hivatalosan jelenti, hogy Franco tábornok minden eddigienél hatalmasabb arányú támadásra készül Madrid ellen. Ötszáz ezer főnyi katonaság kezd meg egyidőben az ostromot, amelynek kimenetele előreláthatólag a város bevételére lesz.

(BURGOS.) (Rador.) A nemzeti spanyol hadseregek a mai napig összesen 431.351 hadifoglyot ejtettek.

BECK LONDONI UTJÁ
(VARSÓ.) (Rador.) Beck lengyel külügyminiszter tegnap tárgyalást folytatott a varsói angol nagykövettel. Kiszivárgott hírek szerint arról volt szó közöttük, hogy Beck április elsején indul látogatásra utra az angol fővárosba.

AMERIKA ÉS A CSEH ÁRUK
VÁMJA

(WASHINGTON.) (Rador.) Az Egyesült Államok pénzügyminisztere rende-

letet adott ki, amelynek értelmében az egykori Cseh-Morvaországok, valamint a független Szlovénia területéről importált árukra ugyanolyan vámilletéket kell kivetni, mint amilyenek a német birodalomból származó cikkekre érvényesek.

ZSIDÓK ÁLTALÁNOS SZTRÁJKJA PALESTINÁBAN

(JERUZSÁLEM.) A palesztinai zsidó társasági tanácsa elrendelte, hogy a londoni események miatt a zsidóság egy napos tiltakozó sztrájkot tartson.

BERLINBE HÍVJÁK BECK KÜLGÜGYMINISZTERT

(LONDON.) A Daily Telegraph jelentése szerint Hitler kancellár Prágából való visszatérése után haladéktalanul összehívja a birodalmi gyűlést, amelyen a kancellár be fog számolni a Cseh és Morvaország elleni intézkedések foganatosításáról. Ugyanezen forrás szerint Hitler állítólag meghívta Beck lengyel külügyminisztert is Berlinbe. A meghívásnak az a célja, hogy megtárgyalják Danzig és a danzigi korridor helyzetét. A Daily Telegraph további közlése szerint a Führer Prágából hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Mussolinivel, ismertetve vele az új helyzet előzményeit és azokat az okokat, amelyek a német birodalmat

Cseh- és Morvaországok bekebelezésére készítették.

CIANO TÁRGYALÁSA AZ AMERIKAI RÓMAI NAGYKÖVETTEL

(RÓMA.) Az Északamerikai Egyesült Államok római nagykövete tegnap hosszasan tanácskozott Ciano olasz külügyminiszterrel. A megbeszélésekről semmiféle információt nem adtak ki.

ÉLES AMERIKAI TÁMADÁS NÉMETORSZÁG ELLEN

(LONDON.) A Daily Telegraph washingtoni jelentése szerint, Welles az Északamerikai Egyesült Államok hadügyi államtitkára hosszabb nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek. Mielőtt azonban erre sor került volna, előzőleg bemutatta Roosevelt elnöknek nyilatkozata szövegét. Kijelentései szerint Németország annak idején a Kellogg-Briand egyezményben arra kötelezte magát, hogy semmiféle erőszakos lépést nem tesz. Cseh- és Morvaországok bekebelezésével azonban Németország súlyosan vétett a nemzetközi egyezmények ellen, amelynek még ránézne súlyos következményei lehetnek. Amerika minden valószínűség szerint semmi körülmények között nem fogja a cseh és morva területek bekebelezését jogilag elismerni.

PRCHALA LENGYEL FÖLDRE MENEKÜLT

(LONDON.) A Daily Telegraph közlése szerint Prchala tábornok a kárpátaljai cseh és ruszin csapatok parancsnoka nagyobb csapategységgel állítólag lengyel földre menekült és ott letette a fegyvert.

Nem felelős a főgépész a kolozsi alagutnál történt halálos szerencsétlenségért

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári vágyban előírt biztonsági berendezésvényes Breban-Bolcas tanácsa tegnap hirdetett ítéletet annak a munkásszerencsétlenségnek ügyében, mely a kolozsi alagutfurásnál történt és amelynek halálos áldozata Buzila Dumitru gépész. Az alagutépítő bukaresti Pomponiu nagyvállalkozó a furási munkálatok elvégzésére ideiglenes villanytelepet állított fel Kolozskara közelében, amelynél Buzila Dumitru gépész teljesített szolgálatot. Eddig még tisztázatlan körülmények között az erőteljes egyik lendítőkereke elkapta a szerencsétlen embert, aki úgy földhözvágott, hogy koponyaalapja törés következtében néhány órán belül kiszervezett. Amikor az ügyészség kiszállt a helyszínre, megállapították, hogy a gépek mellől teljesen hiányoztak a törési körülmények.

A főtárgyalás során dr. Pop Alexandru ügyvéd, a magánvád képviselője az áldozat özvegyének nevében 400.000 lejes kártérítési igényt jelentett be a Pomponiu céggel szemben, kérve egyben a vádlott megbüntetését. Előterjesztéséhez Popa ügyész is csatlakozott. A védelem részéről dr. Nicoare és Lazarescu ügyvédek szözlaltak fel. A törvényszék tegnap hirdette ki az ítéletét, amelyben a vádlott Pop Emeric főgépész felmentette a vád és következményei alól, a kártérítési igényeket pedig polgári utra utalta.

— ÖNGYILKOS LETT A PRÁGAI RÁDIO MAGYAR HÍRSZOLGÁLTATÁNAK VEZETŐJE. Prágából jelentik: A volt csehszlovák rádió palotájának hatodik emeletéről ma délelőtt leugrott Donner Károly, a rádió magyar hírszolgálatának vezetője, aki egyben a magyar műsor szerkesztője is volt. A szerencsétlen ember borzalmasan összevonsolt tagokkal holtan maradt az ucca kövezetén. Tettének okát a közel múlt eseményekkel hozzák kapcsolatba.

— SZLOVÁKIÁBÓL MAGYAR HAJÓN HÉTSZÁZ ZSIDÓ KIVÁNDORLÓ ÉRKEZETT A GALACI KIKÖTŐBE. Galacból jelentik: A Donau Dampf-Schiffgesellschaft két hajója magyar lobogó alatt befutott a galaczi kikötőbe. A két hajón Pozsonyból és Szlovákiából kivándorló 700 zsidó utas érkezett, akik uszályhajón átmennek a tulceai kikötőbe, onnan pedig görög hajón folytatják tovább utjukat Palesztina felé.

— HALÁLOZÁSI HIR. Özv. Keresztély Józsefné életének 77. évében ma reggel fél 7 órakor meghalt. Temetése hétfőn d. u. 5 órakor lesz a köztemető nagy kápolnájából.

— Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Calea Marechal Foch 1—3 szám alatt borkereskedést nyitottunk. Óriási választék bór, talp és kellék anyagokban. Eladás nagyban és kicsinyben. Legolcsóbb bevásárlási forrás Szives partfogástól OPREA SIMIAN FIAI Râmnicul Vâlcea-i bór-gyár cluji lerakata.

— EGY HÉTTEL ELHALASZTOTTA A BUDAPESTI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁST. Budapestre jelentik: A rendkívüli állapotokra való tekintettel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a budapesti mezőgazdasági kiállítást március 23—27. napjairól, egy héttel, március 29.—április 3. napjaira halasztotta el.

Előzmények és következmények

Irt: HALÁSZ JÓZSEF

1.

„A sirt, hol nemzet súlyod el” nem vették körül gyászoló népek és ember milliók sem hullajtottak könnyeket. A germán python borzalmas öléseiben vonagló csehek pusztulását ugyszólván teljes közönnel fogadta a világ. Nem gondoltak valamire, amit pedig a régi rómaiak bölcsen tudtak: „Hodie mihi cras tibi”. Ma nekem, holnap neked!... Amíg a porokat papírra vetjük, önkénytelenül is egy mosolygó arc vetítődik lelki szemünk elé. Egy borotvált, szemüveges, elegáns külsejű férfi arca. A bécsi döntőbíróági ülés után vették fel azt a csoportképet, amelyen Ribbentrop: német, Ciano olasz és Kánya akkori magyar külügyminiszterek mellett Chwalkovszky csehszlovák külügyminiszter is rajta van. Ribbentrop, Ciano és Kánya — a helyzet komolyságához illően — mosolytalan, szinte komor arccal álltak a boszorkányos lencse elé. Ezzel szemben Chwalkovszky beretváélásra vasalt csikos nadrágja zsebébe mélyesztve két kezét, derűsen, — hogy ne mondjuk — vidáman mosolygott. Mintha valami hallatlan dicsőséget és nagy gazdasági előnyöket sikerült volna hazája részére kimerkítenie. Pedig Csehszlovákia felett már akkor megkongatták a vészharangot. Az ember lélek kiismerhetetlen rejtély. Ki tudja, mi kavargott akkor a fiatal csehszlovák külügyminiszterlelkének legrejtettebb mélységében? És most hirtelen gondolatátjárás révén egy másik jelenetre gondolunk, amelyet ugyan nem örökölt meg a világ számára semmiféle fényképfelvévő készülék. Írás azonban annál inkább maradt róla. Jegyzőkönyv, amelyet a német birodalom mindenható kancellárja vétetett fel Hacha volt csehszlovák köztársasági elnökkel és Chwalkovszky külügyminiszterrel való döntő megbeszélése után. Arról szól ez a jegyzőkönyv, hogy a köztársasági elnök és a külügyek intézője önként, minden kényszer nélkül látogatták meg a német birodalom vezérét és kérték fel őt hazájuk megszállására.

2.

Vajjon akkor is mosolygott Chwalkovszky, az immár csak volt külügyminiszter? És vajjon Hacha — aki államfővé való megválasztása előtt is a legmagasabb méltóságok egyikét: a legfőbb közigazgatási bíróság elnöki tisztét töltötte be — mit érzett, mit gondolt, amikor erre a soha jóvá nem tehető lépésre határozta el magát? A Führer kiáltványa, amelyben a megszállás tényét a világ tudomására hozta, évezredek jogokra hivatkozik. De mit mondanak a történelmi adatok? A csehek ősei a Krisztus utáni VI. században egy Szamo nevű bevándorolt frank vezér alatt egységes nemzetté tömörültek és lerázták az avarok igaát. Később azonban Nagy Károly frank király uralma alá kerültek és alatta vették fel a keresztény vallást. De már a IX. században felszabadultak a frank-germán iga alól és a Prsemyls család uralkodása alatt megint egységes nemzetté egyesülve, kemény harcokat vívtak Szvatopluk morva fejedelemmel, illetve az akkor Európába jövő magyarokkal. A X. században megint csak német fenhatóság alá kerültek. Az első német császárság összeomlása után a XI. században Boleslav Chrobry lengyel fejedelem hajtotta őket hatalma alá, hogy azután ismét német királyokat szolgáljanak. Amikor a német birodalom ugyszólván teljesen felbomlott, II. Ottokár király alatt a csehek megerősödtek. Ekkor sem volt azonban nyugalmas az életük, mert Habsburg Rudolf Kun László magyar királlyal szövetségre, a morvamezei csatában legyőzte Ottokárt.

3.

A csehek sorsa, mint látjuk: kezdetől fogva változatos és nehéz volt. 1306-ban kihalt a Prsemyl-család és VII. Henrik, az akkori német király, hűbérként fiának, Jánosnak adományoz

ta Csehországot. 1437-ig a Luxemburg család uralkodott a csehek fölött. Ez alatt érte el Csehország legnagyobb jólétét és hatalmát, de állandó harcokban állt egy németekkel, mint a katolikus egyházzal. 1526-ban II. Lajos magyar királlyal, aki egyben Csehország uralkodója is volt, kihalt a Jagello-család és a Habsburgok kerültek a cseh trónra. Az első Habsburgot: Ferdinándot még megválasztották, a későbbiek azonban öröklés útján uralkodtak. Kegyetlen elnyomásban volt ettől fogva a cseh népnek része. Több-ször fel is lázadtak a dinasztia ellen. 1620-ban a fehérlégi csatában a Habsburgok vezérlete alatt álló katolikus liga végleg leverte a cseh felkelőket, az országot pedig örökös tartományként többi területek mellé sorolták. A csehek ettől kezdve többször is megpróbálták lerázni magukról az idegen igit, de ez csak a világháború, illetve az osztrák császárság összeomlása után sikerült nekik...

4.

S most megint egy mosolygó arc villant a szemünk elé. A versaillesi, illetve a saintgermain-i és a trianoni békeszerződések után Benes Edvardnak, a későbbi külügyminiszternek, majd köztársasági elnöknek, Jriási sikerei voltak. Masarykkal és másokkal ugyszólván halottaiként sikerült megint életre keltetni Csehországot. Értethető, hogy állandóan boldog mosoly ragyogott az arcán: hiszen most már nemcsak a történelmi Cseh-Morva országok területének függetlenségéről volt szó. Úgyes diplomáciai munkával elértek, hogy a felbomlott osztrák császárságnak és a magyar királyságnak jelentékeny részeit is országukhoz csatolva, megte-methették a csehszlovák köztársaságot. Ki tudja, miként alakult volna a cseh nép sorsa, ha vezérei szerényeb-bek és előrelátóbbak tudtak volna lenni? Nem merték le kellőképpen a lehetőségeket és túlságos buzgalommal mar-kolták meg a kínálkozó alkalmakat. Így történt aztán, hogy az új állam már megszületése pillanatában súlyos és — amint a következmények igazol-ták — gyógyithatatlan szervi hibában szenvedett. Tudnillik nem volt egysé-ges sem földrajzi, sem gazdasági, sem néprajzi szempontból. Három részből állt: 1. A tulajdonképpeni Csehországból; 2. Morvaországból; 3. a Magyar-országtól elszakított részekből. Lakos-sága pedig még területénél is heterogé-nebb összetételű volt. Alig hat és fél-millió cseh-morvával szemben 3 és fél-millió német, két és félmillió szlovák, közel egymillió magyar, 600.000 rutén, 250 ezer lengyel, hozzávetőleg 100 ezer román lakosa volt. Vagyis a különböző nemzetiségek együttes lélekszáma jóval túlhaladta az uralkodó csehekét.

5.

Aligha tévednek azok, akik szerint, ha Csehszlovákia megteremtől a kezdet kezdetén nemzeti állam helyett fede-ratív országot létesítettek volna, vagy is kantonális rendszerű középeurópai Svájcot, akkor sohasem éleződtek volna ki csehek, németek és más nem-zetiségek között úgy az ellenté-tek, hogy végül is a teljes összeomlás következett be. Ebben a tekintetben tehát Benes és társai végzetes hibát követtek el. Mert az egymás mellé il-lesztett részeket ahelyett, hogy centri-petális erő fogta volna össze egy köz-ponti mag köré, azokat az örökös elégedet-lenség következményeként, centri-fugálisan mindinkább eltávolodni igye-

keztek nemcsak a központi magtól, ha-nem egymástól is. Ezek azonban belső kérdések, amelyek kétségtelenül su-lyosan hatottak. Nem szabad viszont figyelmen kívül hagyni a külső körülményeket, mert ezek talán még a belső elválasztó és szétfeszítő okoknál is ve-szedelmesebbek voltak a csehszlovák köztársaság életére nézve. Igen bizony: Az elmulasztott alkalmak — mint anyi más esetben — most is keservesen meg-bosszulták magukat. Néhány esztendő-vel ezelőtt az angolok — akkori kül-politikai vonalvezetésüknek megfele-lően — erőteljes bázist akartak ki-építeni Középeurópában. Jusson eszünk-be, hogy a jelenlegi windsori herceg, még mint walesi herceg kétszer is járt Budapesten, majd Bécsben. Állítólag Prágát is felkereste akkor. Erre azon-ban kézzelfogható adatok nincsenek. Viszont megcáfolhatatlan tény, hogy Austen Chamberlain — a jelenlegi mi-niszterelnök testvérbátyja, aki nem sok-sok előbb mondott le a külügymi-niszteri tisztségről — mint „magánem-ber” többször járt Bécsben, Prágában és Budapesten. Azóta már nyilvánvaló lett, hogy mi volt utjának a célja: összeakarta hangolni Ausztriát, Cseh-szlovákiát és Magyarországot kisebb-fajta osztrák-magyar monarchia ke-retei közé.

6.

Az egyezségnek bizonyos feltételei lettek volna. Még pedig mindenek előtt trónraültetni Habsburg Ottót és kielé-gíteni részben a magyar, részben az osztrák igényeket. Anglia ilyen módon akart elébe vágni az akkor már rop-pant erőre kapó harmadik birodalom keleteurópai terjeszkedési kísérletei-nek. Csodálatos azonban, hogy néha a legokosabb emberek is milyen súlyos baklövéseket követnek el. Benes Ed-ward, aki egyike volt a legjobbszima-tu diplomátáknak és államférfiaknak, nem látta meg a történelmi pillanatot, amelyen hazájának és nemzetének sor-sa mulik és egy kijelentésben konok-következetességgel azt mondotta: „In-házból az Anchluss, (Ausztria bekebele-lezése a német birodalomba), mint a a Habsburgok trónraültetése.” Lehet, hogy a további már csak legenda. De állítólag Habsburg Ottó főherceg leve-let intézett Beneshez, amelyben a töb-bek között ezt írta volna neki: „Benes ur. Ön megakadályozza, hogy elfoglal-hassam őseim trónját. Rendben van. Tehát nem fogok uralkodni. Megjósó-lom azonban, hogy ez a lépése végze-tes lesz Önre, országára és népére is.” Akár így történt, akár nem: a közel-múlt események végzetesen bebizonyi-tották, hogy Benes Edward a kellő percben nem tudott észszerűen gondol-kozni és elmulasztotta a kedvező al-kalmat. Ez azonban csak az egyik kül-ső ok, amely Csehszlovákia elmulaszá-hoz vezetett. Egyelőre még mindig ért-hetetlen, vagy inkább titok, hogy tu-lajdonképpen mi vezette Angliát ak-kor, amikor szabadkezet adott Német-országnak nemcsak Ausztria és nem-csak a szudeta vidékek elcsatolására, de most a megmaradt Csehország tel-jes bekebelezésére is? Chamberlain a minap az alsóházban és lord Halifax a felsőházban igen energikusan hangoz-tatták, hogy Anglia a müncheni egyez-mény során csak erkölcsi kötelezettsé-get vállalt Csehszlovákia határainak biztosítására. Ennek azonban bizonyos feltételei voltak, amelyeket állítólag Prága nem tartott be. Ugy a minisz-terelnök, mint a külügyminiszter azt is

Oria egészségét

HORIA

bedörzsöléssel.

mondották, hogy többször figyelmeztet-ték a csehszlovák kormányt kötelezett-ségének betartására, de eredménytele-nül.

7.

Chamberlain és Halifax egybehang-zó kijelentése szerint Anglia és az an-gol kormány ilyen körülmények között teljes mértékben felmentve érzi ma-gát bármiféle: Csehszlovákiával szem-beni kötelezettsége teljesítése alól. A világ közvéleménye mindenesetre ki-váncsi volna megtudni: mik voltak azok a tanácsok, amelyeknek vesetle-ges betartása megmenhette volna Csehszlovákia életét? Akárhogy is áll a helyzet, ennek a szerencsétlen sorsu népnek a tragédiája kiáltó mementó-ként meredhet valamennyi középeuró-pai, illetve Dumaneti nép szemei elé. „A mór megtette kötelességét, a mór mehet”. Mindenesetre nagyon jellem-ző a brit külpolitikai mentalitásra az a nyilatkozat, amelyet Chamberlain a cseh ügy megvilágítása után közvetle-nül tett. „Meggyőződéseim szerint — mondotta — a világ népei biznak a béke lehetőségében. Az angol kormány maga részéről, mint eddig is — min-den tőle telhetőt megtesz, hogy a bé-ke javát szolgáló légkört teremtsen és hogy az erőszak rendszerét a bé-kés tárgyalások rendszerével helyet-tesítse.” Ez Anglia és ilyen az angol külpolitika szelleme... Csehszlovákia tehát külső és belső végzetes taktikák és bűnök miatt megszűnt. A német bi-rodalom a történelmi Cseh-Morva or-szágot magába olvasztotta, viszont Szlovenszkót hatékony támogatásával független állammá kiáltatta. A kárpát-aljai terület kérdésében azonban — mint tudjuk — szabadkezet engedett Magyarországnak. 60—65 ezer négyzet kilométerrel és körülbelül 6 és félmillió lélekszámmal növekedett ilyenmódon megint a harmadik birodalom. Ma hoz-závetőleg 680 ezer négyzetkilométer Németország és lakóinak összlélekszá-ma megközelíti a 90 milliót. De nyers-anyagokban és egyéb lehetőségekben is hatalmas nyereséget jelent az újabb szerzemény a számára. Megkapta a Märisch-Oszttau-i szénmedencét, a Rotschildok tulajdonában levő híres Witkowitzi vas- és acélműveket, amelyekre egyébként már régen rá-szerették volna tenni kezüket. Az övék lett a pilteni iparvidék, a világhírű Skoda hadfelszerelési üzemekkel egye-temben, nem is beszélve a zlinji egész várost kitevő Bata-féle bőr- és cipő-gyártelepekről. Dus nyersanyagok fő-lött rendelkezik, úgy, hogy földőre fe-dezheti ezirányú szükségleteit.

8.

Főnyeremény. És nem egészen másfél esztendő alatt ki tudja már hányadik? Anglia mossa a kezét. Semmi felelős-ség nem terheli. De emlékezzünk rá, hogy Hitler és a német birodalom ve-zetői közül többen sokszor hangoztat-ták, hogy vissza kell kapniok az egy-kori német gyarmatokat. Egy idő óta azonban elhalkultak ezek a követelé-sek. Ahelyett ugynevezett „kereskedel-mi tárgyalások” folytak Berlin és London között. Nem tudható, hogy en-nek folyamánként: de tény, hogy a világsajtó már jóval a mostani ese-mények előtt jólértésült forrásokra hivatkozva, hangoztatta, hogy a Füh-rer márciusra megint nagy meglepe-tésre készül. Ami történt, éppen elég meglepetés volt. Majd hamarosan el fog válni, hogy London jól számított-e, amikor a Harmadik Birodalom gyarmat igénylési étvágyát Csehszlovákiával elégítette ki?

NÉMET-NÉPRÁDIO CSAK 2.800 Lei
(DEUTSCHER VOLKSEMPFÄNGER)
LORENZ 4-1 dinamikus super Lei 14.500
továbbá Ekco és Standard rádiók. **Csillárok**
TOTELECTRIC-nél CLUJ, REG. FERDINAND 28-a.

Apróhirdetések

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Reg. Ferdinand 114. (V T 2019)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket (akár tört állapotban), gyémánt és briliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologerie, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. (T2031)

ELADÓ vadonatúj nyest boa, egy nagyon szép sötétkék kosztim. Str. Barițiu 7., földszint balra 1. ajtó. (3219)

VADONATUJ tele- és keményfaháló eladó. Str. Petru Rareș 10. (3283)

**ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GEP-
GYÁR, BUDAPEST.** Duplasoros golyós-
csapágyas cséplő hosszabbított nagy rázó
felület, szegecselt ráma, szabad szédszed-
hető 4-szer fordítható dobosár, Deutz, Die-
sel benzín, gázmotorok minden nagyságban
Medikago kalapácsos örlőgépek. Skoda
tejszeparátorok. Gyári árak. Kedvező fi-
zetési feltételek. S. A. R. pt. comert cu
masini si automobile Cluj, Cal. Traian 33.
(3273)

TOPOLYA háló, mindenféle butorok ol-
csón eladók. Cal. Decebal 3. Veszék hasz-
nált butorok. (2998)

ELUTAZÁS miatt sürgősen eladó egy
szoba külön telken. Str. Calafat 4. Erd.:
Str. Crisan 27. Crisannál. (3107)

BODEGA berendezés putlok, demizso-
nok, stelazzi, konyhakredenc, hordók, 1
gőz gumivulkanizáló 28.000 lejért, 1 hordó
vizes ugorka (50 liter) eleadó. Str. Episc.
Ivan 28. szám. (3330)

ELADÓ 210.000 lejért 5 szobából álló
ház. Évi jövedelem 21.000 lej. Str. Cărmă-
midarilor 46-a. (3402)

JÓKARBAN levő állványos gyermek-
fürdőkádát és kézi szivórámat azonnali
megvételre keresek. Cim a kiadóban. (3459)

HAZHELY a belváros közepén sarok-
telek 20 m. fronttal a legegészségesebb uc-
cában eladó. Bemutatásra levelezőlap meg-
hívást kérek. „Agent”. Str. Preot Mun-
teanu 11. sz. (3471)

ELADÓ faragott körös teleháló elsőren-
dű kivitelben. (Asztal kis fotelekkel.) Str.
Iuliu Maniu 24., ajtó 10. (3485)

**ÁCSOK, TELEKTULAJDONOSOK FI-
GYELMÉBE.** Olcsó száraz sásfák. **ASZ-
TALOSOK FIGYELMÉBE.** Raktárban le-
vő I-a. száraz, göcsmentes puha, tölgy-
deszka olcsó árban. **MINDENEMÜ TŰ-
ZIFA** jutányos árban kaphatók: „S. A.
TRANSILVANEANA” PERIS telepén Str.
Gării 19-a. Telefon: 26-93. (3487)

UJ méhkaptárak olcsón eladók. Calea
Lunga 17. (3496)

ELADÓ kétszemélyes, új, tiszta sodrony
ágy, szalongarnitúra. Megtekinthető
10-11-ig Str. Vlahuța 5. emelet. (3497)

ELADÓ elutazás miatt 3 szobás kom-
fortos kertes villa a tisztviselőtelepen.
Esetleg elcserélném hasonlóértékű oradeai
házzal. Cim a kiadóban. (V 3393)

ELADÓ központhoz közel 1330 méter
több villaépítésre alkalmas ház hely. Ugyan-
ott eladó nagy bérház. tiszta jövedelme 9
százalék évente 285.000 átvehető bank-
adósággal. Erd.: Dr. Polcz Radó ügyvéd-
nél, Str. Reg. Maria 27. (3464)

NAGYOBB mennyiségű savanyú fejés
és vágott káposzta 250-ért eladó. Farkas,
Str. Regina Maria 29. (2038)

MODERN mély gyermekkosci olcsón
eladó. Özv. Szalontayné, Str. Brătianu 6.
(3553)

KEREM figyelni! 2200 négyzetméteres
bekerített ház hely fűtőn építéshez alkal-
mas kavicsbányával olcsón eladó, esetleg
házzal elcserélhető. Ha bármilyen ingat-
lant venni, vagy eladni akar, forduljon
bizalommal Roma iroda Bocșancyhoz, Str.
Memorandului 9. (3582)

ELADÓ egy vas Schöberl ágy és vaságy
olcsón. Megtekinthető reggel 8-11-ig. dr.
Bodorné, Str. Bălcescu 17. (T2042)

SUPER 3 plusz 1 lámpás modern rádió
olcsón eladó. Megtekinthető Str. Rugului
8. déli 1-3, este 7-9 között. (3572)

FIGYELEM. Megérkeztek a tavaszi
szövetmaradékok, damasztok, vásznak,
tobralékok legolcsóbban. Str. Măloasa 19,
Samuel. (3514)

ELADÓ Fántánelei 67. sz. ház 1000 nm.
3 szoba, konyha, gyümölcsöskert. 500.000
(T 2001)

FRAKK, szmoking öltönyöket kölcsön
ad Radics, Cal. Regele Ferdinand 22. —
Ugyanott nem magas termetre 10 drb. téli-
kabát eladó poton áron 70.000 lej helyett
38.000 lej. (T 2000)

ELADÓ jó állapotban lévő gyári téglá.
Cim Hirsch féle szeszgyárban. C. M. Foch
86. (3365)

JÓLMENŐ könyvtárakvarium családi
könyvtár eladó. Str. Cipariu 2. (3547)

ÓCSKA ruhákat, télikabátokat veszek
és eladok, női tavaszi kabátok is kapha-
tók. Grünfeldnél, Str. Regina Maria 14. (3466)

PARCELLÁK a város legegészségesebb
helyén részletfizetésre olcsón eladók, víz,
villany, műutak, gránit járda. Str. Preot.
Munteanu 11., (butorgyár mellett.) (3470)

FORDSON traktor eladó, cséplésre fel-
szerelve. Cluj, Str. Pietroasă 24. (3556)

MOTORKERÉKPÁR Harley-Davidson,
oldalkosárral, jó állapotban eladó. Turda
Str. Traian 105. (VT 2040)

RADIO 3 plusz 1 lámpás olcsón eladó.
Piața Mihai Viteazul 17., emelet balra,
(3603)

EGY umformer (áramátalakító) motor
eladó. Ertekezni: Cal. Marechal Foch 46.
(3588)

KEVÉSBÉ használt, finom kivitelű kül-
földi bőrrel bevont klubgarnitúra hely-
szűke miatt eladó. Megtekinthető délelőtt
9-11-ig. Cim a kiadóban. (3589)

KÉT férfiruha eladó. Str. Rudeanu 10.
(3610)

EGY Thorma kép eladó. Trafik, Cal.
Reg. Ferdinand 37. (3611)

GYAPJUFÉSÜLŐGÉP Rieger gyártmá-
nyu, 80. cm. széles eladó. Megtekinthető:
Cluj, Cal. Marechal Foch 99. Vattagyár.
(T 2044)

ELADÓ: autóbusz 4 hengeres „Ford”
55.000. Piaci taxi brevettel 100.000 és 210
ezer, zongora „Bösendorfer” jutányosan.
Pianinó „August Förster” fele áron. Körös
fa deszka 20 m² 80.000. Bíróul „Incredere”
P. Unirii 18. Telefon: 23-32. (3617)

ELADÓ áron alul 30-40 százalékkal: A.
muresan negyedben villaépítésre alkal-
mas telek 500 □ 140 ezer. Gyümölcsös-
kert 1000 □ szoba, konyhából álló téglá
épület 160 ezer. Pop de Băsești ucca 1200
□ telek 100 ezer Donat végén, Floresti ha-
tárban 3 hold szántóföld 50 ezer. Regálá-
ucca végén 1000 □ gyümölcsöskert 80 ezer
Grigorescu negyedben, a Fántánelei piac
mellett villaépítésre alkalmas sarok telek
130 ezer. Házak 50.000-5 millióig. Vil-
laépítésre alkalmas telek, birtokok. Bi-
roul „Increderea” P. Unirii 18. Telefon:
2332. (3618)

SÜRGŐSEN eladó két ház hely 70 ezer
és 170 ezer lejért villanegyedben, részletre
is. Str. Amos Frâncu 9. (3620)

UJ női lovaglóruha, egész cipő, patefon,
lemezekkel, női cipők és női ruhák el-
adók. Str. Rugului 7. (3634)

FÜRDŐHENGERT eladó. Szőke, Str. A.
Iancu 54. (3591)

MÉLY gyermekkosci eladó. Cal. Dece-
bal 66. Schächter, (3597)

MODERN gyermekkosci eladó. Str. Bu-
curestului 89. (3527)

SZÉP antik szalongarnitúra, más butor,
nipplek eladók. Str. Grigorescu 114. (3488)

TÖLÖKOCST, jókarban megvételre ke-
resünk. Cimert kérjük telefon: 2660 leadni.
(3640)

ELADÓ ebédli kredenc és fodrász forgó-
székek. Erd.: Str. Moldovei 8. Reszlingnél.
(3637)

ÁLLAST KERES

HAZGONDNOKI állást keres kaucióval
rendelkező uriember. Megkeresések „Le-
épített tisztviselő” jelígre a kiadóba. (3237)

ÁLLAST KAPHAT

PERFEKT kozmetikus nőt némi bizto-
sítékkal berendezett kozmetikához kere-
sek. Cim: Parfumeria Lord Cluj, Str. Re-
gina Maria 28. (3474)

FEHÉRNEMŰ varrőleányokat felveszek
Str. Saguna 20. (3456)

BEJÁRÓNÖT keresek azonnalra. Str.
Paris 22. (3552)

KERESEK ügyes megbízható jó bizonyít-
vánnyal bíró büffés segédek. Ursus sör-
csarnok, P. Unirii 19. (3584)

CSIZMADIASEGÉDEK állandó munká-
ra felvételnek. Turda, Str. Traian 105. sz.
V T 2039

FÉRFIFEHÉRNEMŰ varrőleányt, csak-
is elsőrendű állandó munkára azonnalra
felvesz Albitex fehérnemű szalon Cluj,
Cal. Reg. Ferdinand 5. I. em. (3622)

INTELLIGENS, jómegjelenésű fiatal
urino elmenne házvezetőnőnek magános
urhoz, vidékre is. „Othonra vágyom” je-
ligére. (3601)

TANULŐLEÁNYT felveszek női szabó-
sághoz, előnyös feltételek mellett. Erd.:
Str. Fericirei 2-b. (3642)

CIPESZEGÉDET, perfekt női mun-
kást állandó munkára keresek azonnalra.
Török, Reg. Ferdinand 57. Sighisoara.
(VT2041)

MINDENES bejárónőt azonnalra felve-
szek. Rosenfeldné, Cal. Reg. Ferdinand
14. (3639)

TÁRSAT keresek biztos megélhetést
nyújtó üzlethez 10.000 lej szükséges. Ci-
meket kérem „Késpénz” jelígre a ki-
adóba. (3629)

KÜLÖNFÉLEK

VILLANY-, víz- és lakatosmunkát jól
és olcsón Pál Bertalanál, Str. Xenopol 25.
Telefon: 20-14. (2945)

TRAFIK, JÓFORGALMU KIADÓ. Cim
a kiadóban. (3409)

A REF. Nőszövetség hangversenyén egy
szürke kalapot elcseréltek. Kérjük, szíves-
kedjék az illető a ref. tehológia kapusá-
hoz bevinni a kalapot, ahol sajátját át-
veheti. (3559)

VILLANYDOLÁLÁS 150 lej. Baier
Guszt, Str. Reg. Maria 36. (3119)

FINANSZIROZNEK vállalatot 3-600
ezer lejjel, ahol tőkém biztosítva volna és
az adminisztrációt végezném vagy ellen-
őrizném. Ajánlatot „Adminisztratív szak-
ember” jelígre kérek. (3482)

HARISNYA és kesztyű kötőnök, vala-
mint szemfelszedőleányok felvételnek.
Mercur kötőnö, P. Carolina 5. (3614)

ERNYÖK gyári árban. javítások. áthu-
zások olcsón Ernyőüzemben. Cal. Reg.
Ferdinand 3. udvarban. (3625)

VENDÉGLŐ-Bodegához fürdőhelyre
társat keresek ötvenzertől-százezzerig. Le-
veleket Janner Ferdinand, Băile Georgiu
(VT3632)

RESTAURANTHOZ szép nyári kerthe-
lyiséggel önálló kezelőt kevés tőkével ke-
resek. Cim a kiadóban. (3489)

KIADÓ LAKÁS

HÁROMSZOBÁS komfortos lakás má-
jus 1-re kiadó. Str. Decebal 3. sz. (T 2022)

KIADÓ 1 szobás komfortos lakás Gri-
gorescu-ucca 73. április, esetleg május
1-re. Értekezni Str. Ion Ghica 18. (3499)

KÉTSZER 3 szobás komfortos lakás
kiadó. Cal. Moșilor 68. (2495)

ÜZLETHELYISÉG kiadó pincével Mo-
șilor-ut 147. alatt. Ugyanott április 15-re
2 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, va-
lamint kisebb lakások. Érdeklődni: Str.
Sincai 11. hátul az udvarban. (3410)

KÜLÖNBÉJÁRATU elegánsan butoro-
zott szoba fürdőszoba használati kiadó.
Cal. Moșilor 17. (3472)

KIADÓK földszinti szobák vízkagyló-
val irodának, irodának, műteremnek.
Str. Consiliul Național 3. (Főposta mö-
gött.) (3492)

UCCAI 2 szoba, konyha, üveges veran-
da május 1-re kiadó Elisabeta-ut térsé-
gen. Str. Aventuriosă 48. (3576)

KÉT szoba, konyha, fürdőszobával ki-
adó. Str. A. Muresan 21. felső kapu Harry.
(3578)

REGELE Ferdinand 108-110 alatt azon-
nalra kiadó két üzlethelyiség május 1-re.
1-2-3 szobás lakások kiadók. Erd.: Ursus
sörarnok, P. Unirii 19. (3586)

TISZTVISELŐNÖ teljes ellátást kaphat
jutányosan. Dr. Bodorné, Str. Bălcescu 17.
(T2043)

3 SZOBÁS komfortos lakás külön villa,
kerttel május 1-től kiadó. Ertekezni 3-5
óraig Str. Lutoasă 5. Czako-nál. (3394)

KETTŐ szoba, konyha, spelz mellékhely-
iségek májusi kiadó gyermektelen
házaspárnak. Str. Gruia 2. (3548)

KIADÓ 2 szoba, konyha, napos lakás
parkírozott udvarban. Str. Fántánelei 53.
(3403)

SZOBÁ, konyha, balkon emeleten, na-
pos szoba, konyha felszuterinben kiadó.
Str. Matei Basarab 7. (3540)

KIADÓ Cal. Regele Carol II. 11. szám
alatt május elsejére három uccai és két
udvari nagy szobából álló, uccai bejára-
tokkal is rendelkező, klubnak, otthonnak,
irodának, irodának alkalmas lakás egész-
ben, vagy megosztva. Ugyanott kiadó egy
szoba, elő- és fürdőszobából álló parket-
tes lakás. (3539)

KIADÓ májusra I. emeleten napos ol-
dal 3, vagy 4 szobás hallos komfortos la-
kás irodának, vagy orvosi rendelőnek is
megfelel. Piața Mihai Viteazul 39., háztu-
lajdonosnál. (3557)

JÓLBEVEZETETT vendéglő és fűszer-
üzlet azonnal kiadó. Erd.: Parfumeria
Ideal, Royal mozával szemben. (3583)

ÜZEMHELYSÉGEK és lakások kiadók
Str. Căii Ferate 4. (volt Friedmann-féle
malom) délutánként 4-5 óra között. (3593)

GARZONLAKÁS fürdőszobával, tea-
konyhával, előszobával azonnalra kiadó.
Megtekinthető délután 2-4 óráig. Strada
Pietroasă 5. etaj 1. (3598)

KOMFORTOS 4 szobás lakás 2 terras-
zal kiadó. Cal. Marechal Foch 113. (3599)

NÉGYSZOBÁS összkomfortos lakás ki-
tűnő karban kiadó május 1-ére. Strada
Berde 3. (3607)

STR. I. Maniu 13-15 szám alatt 2 szo-
bás lakások kiadók. (3615)

KÉT szoba, konyha veranda, mellékhely-
iségekkel, kerttel, napos oldalon kiadó.
Str. Preotul Munteanu 6. Sultz kertészete
vénében. (3635)

STR. Neagră 5. sz. alatt kiadó külön
telek 4 szobával. Cim a kiadóban. (3616)

NÉGYSZOBÁS, száraz komfortos lakás
május 1-re kiadó. Str. Elisabeta 32. (3633)

VILLANEGYEDBEN, Str. Bolintineanu
11-a. május 1-re kiadó 3 szoba, hall, tel-
jes komforttal kertes villában. Erd.:
16-19 óra között a tulajdonosnál. (3608)

KÉT szoba, konyha, ugyanott különbejá-
ratu, szépen butorozott szoba kiadó. Str.
Tudor Vladimirescu 3. (3606)

MAGÁNOS nő komfortos lakásába rend-
szerető ur lakótársnőt keres. Str. Reg.
Maria 4. Ajur szalon. (3602)

PEKSÉG, 4 kemencés, belvárosban ki-
adó. „Háztulajdonos” jelígre a kiadóba. (3594)

KÉT szoba, konyha, mellékhelyiségekkel
május 1-re kiadó. Str. Grecianu 8. (3438)

EGY szoba, konyha kert azonnal kiadó.
Ugyanott két szoba butorozva. Str. Masi-
nistilor 52. (3413)

KIADÓ május 1-re 3 szobás, komfortos
lakás gyümölcsöskerttel. Erd.: Str. Iorga
12. délután 5-7-ig. Vágó Augustza. (3641)

HÁROM szobás, komfortos lakás kiadó.
Str. Elisabeta 34. Erd. 2. szám lakásban. (3636)

MEMORANDULUI ucca 9. alatt egy-
szoba, elő- és fürdőszobás napos modern
lakás május 15-re kiadó. (3628)

LAKÁST KERES

KERESEK május elsejére belvárosban
nagy, üres, napos szobát kiszolgálással.
Br. Mannsberg Margit, Str. Regalá 3. (3429)

EGY különbejárati üres szobát keresek
a törvényszék közelében. Cimert a kiadóba
kérem „Hivatalnoknő” jelígre. (3592)

NÉGYSZOBÁS, komfortos, kertes la-
kást keresek lehetőleg belvárosban május
1-re. Ajánlatokat „Külön telken” jelígre
a kiadóba. (3643)

KONYHÁNAK alkalmas jó nagy helyi-
séget keresek április 1-re A. Iancu, vagy
P. Unirii közelében. Ajánlatokat Balázs
Károly névre a kiadóba kérek. (3609)

— **Növekszik a ködös napok száma.**
Brazier és Perdereau érdekes észlele-
tet tettek a Páris melletti parc-de-saint
mauri meteorológiai állomáson, mely-
nek adatait évtizedek óta figyeik. Az-
előtt a ködös napok száma 43 volt, míg
a legutóbbi 10 év átlaga 100 napra
rug! És érdekes, hogy míg a ködös na-
pok megsaporodtak, a levegő nedves-
ségi foka nem nőtt. Tehát a levegő
szennyezéseknek kell tulajdonítani a
ködös napok gyarapodását. Valóban
észlelték, hogy a levegőben lebegő mik-
roszkópikus részecskék száma erősen me-
gnövekedett, ezek pedig magukhoz vonz-
zák a nedvességet a levegőből. Felvető-
dött a kérdés, vajon a tüzhelyek szá-
porodása, új gyárak keletkezése, vagy
az autók által felvert port, vagy
tökeletlenül elégett benzín és olaj ré-
szecskéi okozzák-e a ködös napok gyar-
apodását? A vizsgálatok szerint mind-
eme tényezők együttesen. A baj orvos-
lására két mód kínálkozik: a tüzelő-
anyagok tökéletesebb elégetése és a
por lekötése, vagy pedig a természetes
tisztulás elősegítése. Az utóbbi nagyon
nehéz feladat. Gondoltak már elektro-
mos tisztító eljárásokra is, de mindez
sokkal költségesebb, mint az első mód:
megelőzni a szenny keletkezését.

— **Mandzsukuo házasságközvetítő**
diktátornő kapott. A japán tengeren-
tuli ügyek minisztériuma házasságköz-
vetítő osztályt szervezett a Mandzsukuo-
ba kivándorolt ifjú telepesek háza-
sulásának elősegítésére. Az osztály ve-
zetőjévé Toyo Honda asszonyt nevezték
ki, aki azelőtt a tokiói rendőrök pa-
rancsnoka volt. Az év folyamán egymil-
lió felnőtt kivándorolt és ötszáz ezer
ifjú telepítettek Japánból Mandzsukuo-
ba.

— **Parlamenti világrekord:** 109 inter-
pellációra 55 perc alatt választott egy
angol miniszter. Londonból jelentik:
Brown munkügyi miniszter parlamen-
ti világrekordot állított fel a legutóbbi
munkügyi interpelláció nap során,
amidőn a hozzá intézett 109 kérdésre
55 perc alatt adott választ. Brown mi-
niszter az angol parlament leggyorsab-
ban beszélő és legharsányabb hangú
szónoka.

INCZE ANDOR:

A HEGY SZÜLETÉSE ÉS HALÁLA

Földünk felszíne a kihülés következtében néhol megráncosodott, akárcsak a sült alma héja. Ezek a ráncok a heggek s mindig ott keletkeznek, ahol a Föld kérge gyengébb ellenállású közetekből épült fel, amelyek a kihülés folytán beállott húzóerőnek kevésbé állnak ellen. Minden hegylánc keményebb kéregdarabok közé szorult és magasra felgyűrűt lágyabb földrétegből áll. Mi a sorsa az így megszületett hegységnek?

Először is völgyek keletkeznek rajta. A folyóvizek munkájáról bárki meggyőződhetik, aki fölmegegy a hegységbe és látja a meredek vízmosásokat, hegyi patakokat, amelyek mint sebek tátognak a föld kérge testén. A földfelszínformákat ugyanis főleg a víz munkájának köszönhetjük, mindenütt folyók, patakok szagatták a felületet, kivették csak a sivatagok és a sarkvidékek alkotnak. Ez a folyamat pontosan meghatározott törvények szerint megy végbe és kimenetelét előre láthatjuk, akárcsak a meteorológiai tüneményeket. Mert mi történik a talajra hullott csapadékkal? Egy része elpárolog, egy része közvetlenül a patakok, folyók medrébe folyik, a harmadrész pedig beszivárog a talajba egészen addig, amíg vízhatlan réteg nem állja útját, itt felgyűl, ahol pedig ez a réteg valamiképpen a felszínre jut, ott forrás keletkezik. A patakok, majd folyók vizének munkája a völgy kialakításában jut kifejezésre, ezek állandóan vésik, munkálják a felszínt, akárcsak a szobrász vésője, ez a munka mindig lassan, de megállás, pihenés nélkül folyik. A meder állandóan mélyül. De ennek a mélyítésnek bizonyos határa van, mert a világ egy folyója sem tudja medrét a tó, óceán, vagy tenger szintje alá mélyíteni, amelybe ömlik. A mellékfolyóknak viszont a főfolyó medre szab határt, tehát az ugyanazon vízmederbe tartozó folyók között teljes a harmónia.

A folyóvíz ugyanakkor az oldal-lejtőket is állandóan támadja és szélesíti a völgyet. Óriási munkát végez a folyó ebben a korban. A patakok még meredek, a völgy keresztmetszete ékalakú de már lassan szélesülni kezd, a meder egyenetlenségei elsimulnak.

Eleinte sok a vizesítés, gyönyörű szakadékok és festői szorosok teszik változatossá a hegyvidéket, a bércek még büszkén meredeznek az égnek, száguldanak a vadvizek, vigan csobognak és nagyszerű vizeséssel csuszognak le a hegyipatakok. Pompás, üde és változatos a tájkép. Élet, élet és munka folyik mindenütt. Fiatalság... Láz, munka folyik és hetyke versengés indul meg a folyóvizek között: a temperamentumosabbak, a szorgalmasabbak átlépik birodalmuk határát, a vízválasztó gerinceket és elrabolják lustában dolgozó kollégájuk vizét s megfordítják a folyó irányát. Így fordult meg például nálunk az Olt vize, mely hajdanában az erdélyi medence felé folyt és sokkal rövidebb volt mint ma. Ma áttört a Kárpátokat és délre, a Dunába ömlik.

A völgy tehát szélesbedik, az oldal-lejtők elsimulnak, a vizesések lassan eltűnnek. Mert a folyamat lassu bár, de könyörtelen és az idő nem kiméli az egyenetlenségeket. A főfolyó már olyan kis erejű, hogy tovább nem dolgozhat, következnek a mellékfolyók, ezek ugyanazt teszik: a völgyek állandóan tágulnak s a közöttük levő magaslatok következtésképpen folyton alacsonyodnak, a hegy magassága tehát csökken. Állandóan kopik a hegység. Elmúlik tehát a fiatalág rövid pillanata, ez a diadalmas erőfeszítés. Eljön az idő, amikor a hegy lejtői már nem elegendők ahhoz, hogy a vizek oly gyorsan rohanjanak és alapos munkát végezzenek. A táj vonásai kiegyensúlyozódnak, harmónia és mérséklet jellemzi az érettségnek ezt a korszakát, akár csak az embernél: a völgyek nyíltabbak, a lejtők simábbak lesznek. Ha bár a munka még folyik, a folyók, patakok állandóan hordják a törmelék, a hegység tovább kopik...

Igy telik-múlik az idő, szélesbednek a völgyek állandóan, alacsonyodik a felület... Hol vannak már a büszke sziklaormok? Kopott, viharvert a felszín, melyet mindenütt a régi nagyszerű munka forgácsai, időmélleli borítanak s mint öreg szervezetben a mérgek, lerakódnak és akadályozzák a vérkeringést eldugaszolják az ereket, a vizek csak immel-ámmal folydogálnak, lustán hanyarognak a törmelék között. Mintha kihalt volna minden erő mintha aludna az öreg hegy. Mert beállott az aggkor. Szomorú képet nyújt az egykor büszke, fiatal hegyóriás, mely majdnem síksággá tarolódik le, alig észrevehető itt-ott egy merészebb vonás, magaslát, amely az ellenállóbb közetekből még megmarad.

A folyamat befejeződik: egy élet fejeződik így le... A természetben azonban nincs örök halál. A természet nagy vigasztaló, fensége, törvénye a ritmus, a változás, a megújulás. Mert a levitézlett öreg barátunk: a hegy, meg is fiatalítható, akárcsak a mithosbeli Minerva. A földkéreg ugyanis sohasem nyugszik, állandóan hol itt, hol ott emelkedik, süllyed. Ha lekopott a hegy, ott a földkéreg ezáltal megvékonyodik, könnyebb lett, tehát fölemelkedik, hogy az egyensúly helyreálljon. Föl bizony, több ezer méterre puposodik fel a kéreg eme darabja, persze azonnal újból megindul az egész folyamat, új élet kezdődik, a régi lekopott felszín nagy magasságba kerül, mint a pusztulá, és halál rossz ártana, a lejtőkön azonban kialakulnak a fiatalág látható jelei: meredek szakadékok, friss vízmosások, erőteljes folyók, szűk völgyek, amelyeknél alig van hely arra, hogy gyalogosan keresztül hatoljon az ember valahogyan, de ha fölért a tetőre, a régi, lekopott felszínre, gyönyörű síkságot talál ott, ahol akár végig is lovagolhat. Ez a helyzet a bihari havasokban például, ahol a völgyek meredek falait erdő fedi, de fönt a tetőn pompás legelők vannak mindenütt...

Tehát a vizek munkája elől kezdődik és megint csak lekoptatja a hegyet. Viszont egy új emelkedés ismét helyrehozhat mindent. Lekopott, öreg hegység maradványai nálunk a Dobruzsai hegyek, hajdan óriási hegylánc kapcsolódott egybe a Szudetákon és Fekete-erdőn keresztül, egész Európán át az Alpok módjára. Ma már csak aránylag alacsony tönkök maradtak meg belőle.

Ime egy hegység élete. Mint minden jelenség a természetben: állandó ritmus, változás, élet.

Férfiöltöny, felöltök

a legelegánsabb kivitelben és a legolcsóbb árakban

féligkész öltönyök méret után 8 óra alatt.

Sportnadrágok 325-től feljebb.

WURZEL

férfi-konfekció és uridivat-üzletében.
Cluj, Cal. Regele Ferdinand 14., (Meinl kávé-üzlet mellett.)

Az orvos levele-

ASSZONYOM,

Jól figyelte meg, teljesen igaza van. Nincs egyetlen egy foglalkozás sem, melynek annyi kontárja akad, a nem hozzáértők sorában, mint éppen az orvosnak. Legyen akármilyen kis baja, vagy akármilyen súlyos és komoly megbetegedése, ismerős, ismeretlen és mindenki, tanácsal, biztos szerrel vagy egy hasonló esetről leszárt tapasztalattal siet segítségére és szédíti a bajban levőt, a szenvedőt. Hányan, de hányan lettek már menthetetlen áldozatai annak, hogy a sok tanácsadta próbálgatás révén elmulasztották azt a kedvező alkalmat és pillanatot, mely életüket biztosan megmenthetné tette volna. Így van ez még a felnőtteknél s, akikről pedig köztudomásu, hogy a fejük lágya benőtt, de még szomorubb az eset azoknál a kis emberpalántáknál kiknek fejük lágya még puha, nem nőtte, kik a legbarbárabb módon ki vannak szolgáltatva szüleik tudatlanságának, tehetetlenségének és bárgyúságának! Hogy azoknak a „mindentudó” öreg nénikéknek lelkét mennyi ártatlan kis gyermek sirhantja nyomhatja, ezt bizony csak a jó Isten tudja megmondani. A városban is, még hozzá az ugynevezett művelt családok körében is, a mindent jobban tudó ismerősök, jóakarók átvesszik az orvos tanácsadó szerepét s ha nem is rossz szándékból, ha nem is meggyőződés nélkül, de igen is tudatlanságból javasolnak tücsköt, bogarat, melyről mi, orvosok nyugodtan elmondhatjuk, hogy érték-telenek s nem egyszer igazán károsak.

Nehéz kérdés ez, mert... mert sok mindent kell figyelembe venni. Talán nem is a város, hanem legjobban a falu van veszélyeztetve, hol ritka az orvos, gyér az alkalom okos tanácsot kapni s éppen ezért a csecsemő- és kisgyermekápolás borzalmas hiányossága, a szülők tudatlansága, tehetetlensége dus aratást szed az opróságok sűrű kollektívából s kis deszkaköveorók szárai és ezrei mutatják és adják az élet szomorú és megdöbbentő valóságait! Életmentő ez a munka, jövőt biztosító, államot erősítő s tett, mely ennek a helyes megoldására törekszik. Sok meleg szív és okos fej foglalkozott már ezzel. Az állam is inakodik a kérdés lényegéig lemenni, hisz az iskolákban, leányoknak az egészségtan körében a csecsemőápolást és ápolást tanítják. Társa-

Jalmi egyesületek e célra gondozóhelyeket alapítanak s gyermekvédelmi berendezéseink kezdenek kialakulni, de ma még az egész mozgalom csirájáról beszélhetünk csupán. Ami ma van, az még egy csepp a tengerben! Nem elégszerű, nem kielégítő! Talán szélesebb és átfogóbb volna az eredmény, ha a lelkes és tanító kar kiképzésénél erre a kérdésre több és nagyobb súlyt helyeznénk, mert ők hivatásuknál fogva a nép szélesebb rétegével állnak érintkezésben és így az embermentésre több alkalmat ragadhatnak meg.

Lelkes és tanító, asszonyom ez az a két nagy hivatás, melyen a mai viszonyok között az embermentés nagy munkája nyugszik. Lelkes és tanító, mint a falu két igazi barátja munkálkodhat azon, hogy a „mindentudó vénasszonyok” sáporzó, bölcselkedő tanácsait a céltudatos ismeretterjesztés, a józan ész és az okos tanácsadás segítségével, kiirtsa a népetrontó, sőtét butaság kertjéből. Az ő munkájukhoz lehetne kapcsolni, minden egyházi és társadalmi egyesület keretében az embermentő munkát. Ezek az egyesületek gondoskodhatnának a faluban olyan józan, tanult nőkről, kiket talán a falu „közanyjának” lehetne nevezni, kik útmutatással és tanácsal szolgálhatnak a jószándéku, de ismeretekben szegény falusi anyáknak. Embermentés emberszeretet nélkül nincs! Önfeláldozó áldozatos munka nélkül ebben a kérdésben eredmény nem lehet.

Asszonyom, a cselekvésre itt az idő. Elvesztegetni való perceink nincsenek, mert a statisztika olyan elszomorító tényeket mutat, hogy azokon már nem lehet csupán elgondolkozni, hanem erőlyesen cselekedni kell. Kiirtva a tudátlanság vénasszonyok butaságait, a hozzá nem értő badar tanácsokat, ezek helyett józan tanácsokat adva a temetőben a kicsi sirhantok ritkulni fognak.

Asszonyom, én mindig megérezte, amit megérezni kellett, vajjon e levéllel sikerült-e rámutatnom, hogy mit kell tenni? Ha igen — boldog leszek!

Üdvözlé:

DR. SCHMIDT BÉLA,
Marosvásárhely.

Natmilio értékű ékszer loptak a világ legjobb öltöző asszonyától

(PÁRIS.) A világ „legjobb öltöző asszonya” Mrs. Reginald Fellowes, mil liós ékszerlopás áldozatául esett. Mrs. Fellowes, aki Decazes herceg leánya és Broglie herceg özvegye volt s akit Reginald Fellowes angol bankár vett feleségül, gyönyörű 18 éves lányát, Rosa mondót be akarta mutatni az angol királyi párnak a március 15-iki udvari bálon. Mrs. Fellowes kihozatta a bank páncélszobájából ékszerei egy részét és azokat odahaza kastélya egy szekrényében helyezte el, miután korán reggel akart Londonba indulni.

Ejjel Mrs. Fellowes távoli neszre lett figyelmes. Benézett a fürdőszobájába, azonban semmi rendellenességet nem talált. Másnap reggel a legnagyobb meglepetéssel látta, hogy több mint hatmillió frank értékű ékszerei ellopottak. A francia rendőrség a legnagyobb apparátussal megkezdte a nyomozást és Londonból is két detektív érkezett a titokzatos ékszerlopás tettesének ki nyomozására.

Tartson lépést a korrall...

RUHÁIT FESTESSE ÉS TISZTITTASSA
A MODERN VEGETÉSZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN

Nőgyűlölők

Ranko Todorovics jugoszláv miniszter főfelügyelő, mint a világsajtó közli, könyvet adott ki Belgrádban, a legteljesebb nőgyűlölettel eltelő Todorovics szerint a nők jelentik a legnagyobb szerencsétlenséget az egész világ számára. Főleg azért, mert tetszésük szerint bármikor tudnak sírni.

Mondani sem kell, hogy Todorovics házasságban. Nem akar ez éppen rossz mája malicia lenni, de a férfiak nőgyűlölete mögött mindig és mindenkor áll. És ezért vannak a könnyek, a krokodilkönnyekek, vagy ahogyan a latin közmondás mondja: Sine ilae lacrimae (ezért van minden sírás). A jelentés szerint Todorovics ugyan boldog házasságban, megelégedett férj, akinek nőgyűlölet megállapításával bé neje teljesen egyetért, de mi éppen ezt tartjuk gyanusnak. Hogy lehet nő az, aki nem vállalja a női szolidaritást? Hogy türetheti egy feleség az asszonyt ilyen indokolatlanul általánosító lepocskondiázását?

Azt hisszük, hogy valójában valami bajnak és hibának kell lennie itt a kőre körül, helyesebben az asszony körül. Todorovics uram bizonyára így könyvben akarta elmondani azokat a zokszavakat, amelyeket otthon feleségének nem mondhatott el. Az asszony pedig most nem tehetett mást, mint hogy erőiesen helyeselt. A nyilvánosság előtt azt tette, de vajon mi történhetett odahaza, a nyilvánosság kizárásával? Vajon akkor is „dühöngött” úgy az egyetértés a házastársak között?

Mert „vakard meg az orosz és kibujik a kozák” — mondja az orosz szólásmondás. Pizskáld meg a nőgyűlöletet — és kibujik belőle a férfi-csalódottság. A történelem bőségesen szolgáltat példákat erre. A nagy nőgyűlölők rendesen mind keserű, csalódott, az asszonyokból, nőkől kiábrándult férfiak voltak. Ilyen volt a „Nem és jellem” híres osztrák szerzője, a fiatalon öngyilkossá lett és végzetére rettentően csunya külsejű társadalombíró Weininger Ottó, a világhírű német filozófus Schopenhauer Arthur, a női nem esküdt ellenségének kikiáltott, nagyszerű svéd író Strindberg Ágost és mások.

Kétségtelenül gyűlöltek a nőket, de főleg azokat, akikkel az életben közük és dolguk volt és akikben csalódtak. A nőgyűlöletüknek tehát tulajdonképpen önmagukban gyökerező személyes és lelki oka volt. Nőgyűlöletüket ugyanazért semmiképpen sem szabad úgy fel fogni és értelmezni, hogy minden nő gyűlöltek. Ez ellen bizonyára ők tiltakoznának legjobban, ha tehetnék. Anyjukat, nőtestvéreiket, ha voltak, — de valószínűleg sok más nőt sem — sohasem gyűlöltek és gyűlölhettek. De gyűlöltek azokat a nőket, akik sebeket, fájdalmakat, csalódásokat okoztak nekik. Bár itt is fel lehetne vetni a kérdést, hogy vajon az igazi okot erre a sok csalódásra és keserűsége nem éppen ők maguk, a férfiak szolgáltatják-e? Hiszen Weininger, Schopenhauer és Strindberg, valamint többi híres nőgyűlölő-társaik mind szertelen, fokozott idegéletet élő, szerelme-hajhász, betegesen érzékeny, az egyéniség korlátlan érvényesülését követelő férfiak voltak, írók, művészek, akik szeretik magukat mindenben túltenni a ha gyománnyok, erkölcsök, társadalmi meg szokások és előírások szerintük korlátozott kicsinyesnek és nyárszolgáinak vallott keretein. Az ilyen egyéniségek kissé mindig önmádók is — és ezekből a sajátos lelki adottságokból, vagy nevezzük mai nyelven a dolgot — részben beteges, belső gátlásokból sokkal könnyebben robbannak ki a férfi-nő ellentétek, mint másképp. Jelenségnek azonban semmiképpen sem egészségesek.

A férfi sorsa a nő — és fordítva — állítja a költő után — a szólásmondás. És ez így is van. Ádám — Éva nélkül csak féleletet és ugyanúgy Éva is Ádám nélkül. A szerelem az élet egyik drága, nagy ajándéka és szépsége. És

az élet természetesen ajándéka, hol boldogít, hol szívetsebzőn a könny is, — főleg a nő könny. Lehet, hogy néha csak hatásos eszköz, egy-egy új bunda, kalap, ékszer, gépkocsi vagy valami más értékes tárgy kicsikarására — de a női könnyet általánosságban nagy csapásnak nevezni nagyon igazságtalan dolog.

Lehet, hogy Todorovics nyugalmazott miniszteri főfelügyelő szenciát akart elérni nőgyűlölő könyveivel, de ez ma már aligha sikerül neki. Az általánosítás mindig igazságtalan — tudja ezt jól most mindenki. És éppen ezért nincs is nagy hatásuk az ilyen időnként felröppentett, fenekedő nőgyűlöleteknek. Még divattá se válhatnak, annyira elcsépelteknek tűnnek. Inkább úgy hatnak, mint papucshűsők elfojtott némaságából időnként feltörő, komolytalan lázadások.

Nem a nők védelmében mondjuk mindezt, hanem éppen a férfiak védelmében, akik tudják szeretni az anyát, a nőtestvért, a menyasszonyt, a felesé-

get, az ideált. Mert az egészséges, egyensúlyozott férfilelet még az esetleges csalódások se tehetik egyetemesen nőgyűlölővé. Hiszen, ha nem is vallja „a gombház, ha leszakad lesz más” elvét, mégis hinnie kell abban, hogy nemcsak rossz nők vannak a világon, de jó nők is, s az élet nemcsak csalódásokból áll, de örömeiből is. A nő okozta csalódások sebek még mindig és mindenkinél begyógyulhatnak — és a legjobb orvos szer itt egy másik, de finomlelkű, megértő, igaz és tisztaszívű nő...

Todorovics uram pedig a nőgyűlölet-elméletével visszamehet a családi otthonába — és büntetésül cipelje csak tovább a saját „házi keresztjét”. A többi nők pedig — ha jók, ha rosszak — csak mosolyoghatnak rajta, hogy nála is beteljesült a példaszó: Azt siratja másnál, amit a legjobban magánál kellene siratnia: az igazi családi boldogság hiányát. Mert valószínűleg ez az igazság.

(t. g.)

Savaszi kabát speciális Revü-anyagból 1ci 1150.- a Revü confectio

és méret-szabósági üzletében Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 23.
Pascu-val szemben.

A hadsereg a nemzet tükre

Az új alkotmány életbeléptetésének egyéves évfordulója alkalmával rendezett ünnepségek erős nemzeti megnyilatkozások voltak a hadsereg névére is. Ezt az érzést nem kell bővebben megmagyarázni: viharfelhők sötétítik el az eget, az államok lázasan fegyverkeznek és ez az emberi történelem leg-hatalmasabb hadügyi költségvetéseit állítja össze.

Mialatt Gyulafehérváron, az egyesülés várában Erdély metropolitái megáldották a nemzetvédelmi előkészületeket, mialatt Nicolae Balan metropolita elmondotta beszédét, amelyre élénken megmozdult minden román szív, felébresztvén abban az ősi vitézséget és házaszeretet, Ofelsége II. Károly király megrázó erejű szavakban bizonyította, hogy az a munka, amelyet az új rendszer kifejtett, a Nemzeti Ujjászületés Frontja és mindez, ami ma az országban történik, egyetlen célszolgálat: lehetőséget adni a támadó hullámok elleni védekezésre és megvédeni a területi épséget.

— Mert ennek a célnak elérése érdekében — egyetlen áldozat sem elég nagy és egyetlen erőfeszítés sem haszontalan. Nehéz áldozatok árán nyertük jogainkat és ezt a jogot meg kell őrizni, bármilyen történjék.

A nemzet ellenállása a fegyveres erőre támaszkodik és a nemzeti szolidaritásra. Erős hadsereg és közös hit egyedüli cél a nemzet minden élő ereje számára. Ime ez a nagy parancsa az időknek, aki ezt nem érti meg, nélkülözi a legelemibb nemzeti érzést, aki nem hallgat rá, az nem igazi román. De nincs román szív ebben az országban, aki a parancsot meg nem értene.

A hadseregről beszélve, Armand Calinescu miniszterelnök mély megindulással fejezte ki, azt a megindulást, amelyet minden román érez, mert gondolataink — mindenki gondolata — ma a nemzeti hagyományok e dicsőséges megőrzője felé fordul, az intézmény felé, amely ma legközelebb áll Ofelsége II. Károly király szívéhez.

Az új rendszer a nemzet képét látja ma a hadseregben, összegezését mindannak, ami magas és hősi és olyan erkölcsi erőt, amely népünknek büszkesége.

Calinescu miniszterelnök jelenléte a nemzetvédelem élén azt a gondoskodást jelenti, amellyel ma a kormány,

a hadsereg és a tisztikar felé fordul. Calinescu miniszterelnöknek missziója az, hogy örökdíjként a kormány minden tevékenysége felett és összhangba hozza azt a hadsereg megerősödésével, ne kiméljen semmilyen áldozatot ennek a célnak érdekében. Mindezek mellett a kormány figyelme a tisztikar anyagi és erkölcsi helyzete felé is irányult. Egy milliárd lejtt vetett fel az új költségvetésbe a fenti könnyebbítések véghezvitele végett. Megnövelték a legénység élelmezésére szánt összeget, tökéletesen felszerelik úgy az új tisztiket, mint azokat, akik már hosszabb idő óta fejtik ki honmentő tevékenységüket. Csökkentették a Hitelpénztár levonásait, csökkentették a kamatokat és megnövelték az adósságok kifizetésének határidejét. A katonai nyugdíj-sok helyzetét hasonlóképpen javítani fogják. A nyugdíj korhatár idejét pedig csökkentették.

Ime azok az intézkedések, amelyek a hadsereg megerősítését célozzák nem csak anyagi, hanem erkölcsi szempontból is. Emelkedett erkölcsi szellemű legénység és tisztikar: ezek azok a tényezők, amelyek az anyagi tényezővel együtt biztosítják a hadsereg erősségét és sikerét.

— Légvédelmi hangszergyár. Londonból jelentik: A Birmingham melletti Hockleyben nagy gyárat építettek, amely kizárólag sipokat, kézicsengőket és kereplőket készít légvédelmi riasztó szolgálat céljaira. A „hangszerek” zaját öt-hat kilométeres körzetben lehet hallani. A sipokkal ellenséges repülő-raj közeledtét, a kereplőkkel gázveszedelmet, a csengőkkel a veszély elmúlását jelzik majd a légvédelmi biztosok.

— A hosszunevű énekes esete a mikrofonnal és a szpikerrel. Newyorkból jelentik: Az amerikai Columbia rádiótársaság egyik leadóállomásán egy megbetegedett énekes helyettesítésére az utolsó percben „beugrott” művészt állították a mikrofon elé. Bart Slattery bemozd az új szereplő nevét kérte, de torkán akadt a szó, amikor a művész közölte vele, hogy Hana Josef Milhin Aikikie Fram Shina Mini Mazera Ferdibian a neve. A bejelentési nehézséget úgy oldották meg, hogy az énekes a hangverseny tartamára felvette a Johnnie Sharpel nevet.

A BORZALMAK HAJÓJA

IRTA: E. A. RODRIGUEZ

(35.)

Minden vér az arcomba szökött. Kétségbeesetten igyekeztem megszabadulni a kötelektől, de elfojtott fájdalom kiáltással hanyatlottam a padra.

— Az embereim nem fukarkodtak a kötelekkel — gunyolódott az álarcos. — A leányt egyébként ötven korbácsütésre ítélték az engedetlenségért. Az udvaron már gyülekeznek az embereim... Ha óhajtnák, önként is végignézhetik a nem mindennapi látványt... Nőket csak kivételes esetben szoktam megkorbácsoltatni.

— Sátán — tört ki belőlem a visszafojtott indulat.

— Megtisztelő elnevezés egy mooskos kínai kutyának — mondta Bull rekedten.

Az álarcost az erkélyre vezető ajtóhoz támogattam és kitárgult szemmel meredtem az udvarra. Az álarcos, aki időközben kilépett az erkélyre, hirtelen visszafordult.

— Megígertem a korbácsot és megtartom a szavamat... Látott már megkorbácolt nőt?... Rendszerint már akkor sikoltoznak, mikor kivetik őket. Ez különben érthető... Az udvaron csak férfiak vannak és...

— Kegyelem — nyögtem.

Kábultan láttam, hogy Maryt kivetik az épületből... Az udvar közepén két cölöp állott. A kínaiak megragadták a leányt és karjait a cölöphöz kötötték. Ájulás környékezett. Csak homályosan láttam, hogy egy magas férfi letépi Mary válláról a ruhát... Az első ütés elcsattant... Ebben a pillanatban kitért az ajtó és egy kínai lépett a szobába.

— Hírnök érkezett — jelentette izgatottan. — Ling küldte. Szervezetünk gyűrűjével igazolta magát.

Az álarcos ingerülten fordult hátra. — Tíz perc múlva bejöhök, addig várjon kint.

— Azt mondja, hogy minden perc fontos — mondta a kínai. — Ling bajban van.

Az álarcos intett az udvaron összegyűlt férfiaknak. A magas férfi még egy ütést mért a lányra. A ruha tovább foszlott az ütés nyomán. Mary hófehér bőre derékig elővillant a tépett szövet alól. A korbácsot tartó férfi visszalépett és felnézett az erkélyre.

— Néhány perc múlva folytatható — kiáltott az álarcos és bejött az erkélyről. — Vezessétek be a hírnököt.

A kínai kisietett a folyosóra. Az ajtó kis idő múlva újra kinyílt, két fegyveres őr között egy öreg, toprongyos kínai jelent meg a küszöbön. Förtelmes alak volt. Pizskos, ráncos arca alázatos mosolyra torzult. Görnyedten közeledett az íróasztalhoz. Az álarcos türelmetlenül dobbantott.

— Add ide a levelet.

Az öreg reszketve nyúlt bő kabátjába és egy gondosan összehajtott papírlapot húzott ki.

— Szóbeli üzenetet is hoztam — makkogta.

— Akkor nyisd ki a szád — förmedt rá fekete kalóz.

Az öreg jelentősen az őrkre sandított. Az álarcos intett, a kínaiak zajtalanul elhagyták a szobát. A fekete kalóz megvárta, míg az ajtó becsukódott, azután a hírnökhöz fordult.

— Beszélj.

Az öreg még jobban meggörnyedt. Visszatartó jelenség volt. Furcsán előrehajló fülei szinte állatiasan hatottak Ferdévágásu szeméi szinte eltűntek a ráncos bőr alatt. Fejét mélyen lehajtotta, mintha a padlón keresgélne valamit.

(Folytatása következik.)